

Maakuntahallitus

Aika 18.09.2023 klo 08:30 - 11:27

Paikka Hybridi-kokous (Esterinportti 2 B ja Microsoft Teams-sovellus)

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 126	Kokouksen järjestäytyminen	4
§ 127	Selostettavat asiat	5
§ 128	Maakuntavaltuuston 12.9.2023 päätösten täytäntöönpano	6
§ 129	Maakuntajohtajan tehtävän vaativuuden vahvistaminen ja johtajasopimuksen laatiminen	8
§ 130	Eron myöntäminen aluekehittämisen vastuualueen johtajalle	11
§ 131	Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivitys	13
§ 132	Viranhaltijapäätösten laillisuusvalvontaan liittyvän toimintatavan muuttaminen	15
§ 133	Hallintosäännön mukaisen toimivallan delegointi sekä eräiden toimivaltuuksien enimmäismäärien vahvistaminen; Uudenmaan liiton itse toteuttamien EAKR-rahoitteisten hankkeiden vastuujohtaja	20
§ 134	Hallintosäännön mukaisen toimivallan delegointi sekä hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivaltuuden enimmäismäärien vahvistaminen; Helsinki EU Officen johtaja	23
§ 135	KPMG:n erillisselvitykseen ja hallituksen päätöksiin pohjautuvien toimenpiteiden eteneminen	25
§ 136	Kuntaliiton yhteistyösopimuksen hyväksyminen	43
§ 137	Lausunto Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotuksesta	45
§ 138	Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvitys	53
§ 139	EU-tasolle suunnattu Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strateginen konseptointi: Projektin tilannekatsaus	58
§ 140	Katsaus Uudenmaan liiton toiminnan painopisteisiin syyskaudella 2023	60
§ 141	Johtajien antamat lausunnot	61
§ 142	Ilmoitusasioita	62
§ 143	Kokousaikataulu tiedoksi	63

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Markkula Markku Krohn Minerva Juvonen Arja	Puheenjohtaja Maakuntahallituksen I vpj Maakuntahallituksen II vpj	Poistui § 129 aikana klo 10:00
	Aura Anssi	Jäsen	Poistui § 129 aikana klo 9:30
	Hyvärinen Reetta	Jäsen	
	Kaukola Ulla	Jäsen	
	Komulainen Pirjo	Jäsen	
	Nieminen Johannes	Jäsen	
	Piirtola Mikko	Jäsen	
	Saxberg Mirita	Jäsen	
	Sigfrids Frida	Jäsen	
	Stranius Leo	Jäsen	
	Vuorento Reijo	Jäsen	
	Packalén Tom	Varajäsen	Saapui § 129 aikana klo 10:10
	Vikman-Kanerva Merja	Varajäsen, strateginen kokous	Anssi Auran varajäsen § 129 ja klo 9:30 alkaen
Arajärvi Pentti	Maakuntavaltuuston pj	Saapui § 127 aikana klo 8:36	
Karhuvaara Arja Ikkela Kalle	Maakuntavaltuuston I vpj Maakuntavaltuuston II vpj	Poistui § 132 aikana klo 11:00	
Bruun Janne	Varajäsen, strateginen kokous		
Tarvainen Ritva	Varajäsen, strateginen kokous		
Poissa	Lohikoski Pia Tikkanen Tuomas Holmberg Sven		
Muu	Eskelinen Juha Autioniemi Paula	Va. maakuntajohtaja Aluesuunnittelun vastualueen johtaja	
	Tikkanen Inka	Hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä	
	Elo Seija	Viestintäpäällikkö	
	Suursalmi Tero Venäläinen Eero	Lakimies Johtaja, EU- ja kansainväliset asiat	

Pöytäkirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Markku Markkula
Puheenjohtaja

Inka Tikkanen
Pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

126 - 143

Pöytäkirjan tarkastus

Johannes Nieminen
Pöytäkirjantarkastaja

Pirjo Komulainen
Pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Uudenmaan liiton verkkosivut 28.09.2023

Maakuntahallitus

§ 126

18.09.2023

Kokouksen järjestäytyminen

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 126

Päätösesitys

Maakuntahallitus

- päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,
- toteaa, että kyseessä on maakuntavaltuuston 5.10.2021 § 24 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet,
- valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa (Johannes Nieminen, Pirjo Komulainen).

Päätös

Maakuntahallitus

- **päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi,**
- **totesi, että kyseessä oli maakuntavaltuuston 5.10.2021 § 24 hyväksymän perussopimuksen soveltamisohjeen mukainen strategisesti merkittävä kokous, johon on kutsuttu puhe- ja läsnäolo-oikeudella kehyskuntia edustavat varajäsenet,**
- **valitsi Johannes Niemisen ja Pirjo Komulaisen pöytäkirjan tarkastajiksi.**

Maakuntahallitus

§ 127

18.09.2023

Selostettavat asiat

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 127

Tässä kokouksessa selostetaan seuraavat asiat:

- *EU-tasolle suunnattu Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strateginen konseptointi: Projektin tilannekatsaus*, Smart City & Mobility alueen johtaja Veera Mustonen, Spinverse Oy
- *Maakuntajohtajan johtajasopimus*, henkilöstöpäällikkö Otto Ala-Nissilä
- *Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivitys*, lakimies Tero Suursalmi
- *Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla - projektin projektisuunnitelma*, kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka

Päätösesitys

Maakuntahallitus päättää merkitä annetut selostukset tiedoksi.

Asian käsittely:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja ehdotti lisäksi seuraavaa muutosta asioiden käsittelyjärjestykseen: Asiat 131 ja 132 käsitellään ennen asiaa 130.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä annetut selostukset tiedoksi**
- **muuttaa esityslistalistan asioiden käsittelyjärjestystä seuraavasti: Asiat 131 ja 132 käsiteltäisiin ennen asiaa 130.**

Maakuntahallitus

§ 128

18.09.2023

Maakuntavaltuuston 12.9.2023 päätösten täytäntöönpano

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 128
400/00.01.02.04/2023

Selostus

Maakuntavaltuuston kokous pidettiin 12.9.2023. Varsinaiset päätöasiat olivat:

- 14 Vastuuvapauden myöntäminen maakuntahallitukselle ja sen puheenjohtajalle tilikaudelta 1.1.-31.12.2022
- 15 Eron myöntäminen maakuntahallituksen varajäsenyydestä (Kari Saari) ja uuden varajäsenen valinta
- 16 Eron myöntäminen maakuntahallituksen varajäsenyydestä (Marja Manninen-Ollberg) ja uuden varajäsenen valinta
- 17 Maakuntajohtajan viran täyttäminen

Asia 14 päätettiin jättää pöydälle.

Asiakohdissa 15–17 tehtiin maakuntahallituksen ehdotusten pohjalta lopulliset päätökset, ja pöytäkirja päätettiin näiden asioiden osalta tarkastaa kokouksessa. Päätöksiin tyytymätön saa hakea muutosta kunnallisvalituksella Helsingin hallinto-oikeudelta. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaisen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen. Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Maakuntajohtajan viran täyttämistä koskeva päätösote on lähetetty sähköisesti tiedoksi asianosaisille, eli virkaa hakeneille 12.9.2023. Tässä asiakohdassa asianosaisten osalta valituksen viimeinen jättöpäivä on 16.10.2023. Maakuntavaltuuston tarkastettu pöytäkirja on tarkoitus asettaa kuntalain mukaisesti nähtäville yleiseen tietoverkkoon 15.9.2023. Jäsenkuntien ja kunnan jäsenten kunnallisvalituksen viimeinen jättöpäivä olisi näin ollen 23.10.2023.

Kunnallisvalituksen piiriin kuuluvissa asioissa päätös voidaan panna täytäntöön ennen kuin se on saanut lainvoiman. Täytäntöönpanoon ei kuitenkaan saa ryhtyä, jos valitus käy täytäntöönpanon johdosta hyödyttömäksi taikka jos valitusviranomaisen kieltää täytäntöönpanon.

Maakuntajohtajan virantäyttöasian täytäntöönpanossa voi maakuntahallitus edetä välittömästi. Toimeenpanossa on kuitenkin huomioitava, että lopulliset virantäyttöä koskevat päätökset voidaan tehdä vasta kun maakuntavaltuuston päätös § 17/2023 on saanut lainvoiman.

[MV:n esityslista/pöytäkirja 12.9.2023](#)

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- todeta, että maakuntavaltuuston päätökset ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa eivätkä päätökset ole lainvastaisia
- panna maakuntavaltuuston päätökset täytäntöön asian selostusosassa kuvatuin huomioin.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **todeta, että maakuntavaltuuston päätökset ovat syntyneet säädetyssä järjestyksessä, maakuntavaltuusto ei ole ylittänyt toimivaltaansa eivätkä päätökset ole lainvastaisia**
- **panna maakuntavaltuuston päätökset täytäntöön asian selostusosassa kuvatuin huomioin.**

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Maakuntahallitus

§ 129

18.09.2023

Maakuntajohtajan tehtävän vaativuuden vahvistaminen ja johtajasopimuksen laatiminen

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 129
425/01.01.03/2023

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se vahvistaa maakuntajohtajan tehtävän vaativuusluokkasijoituksen ja täsmentää aiemmin jo käymäänsä evästyskeskustelua johtajasopimusluonnoksesta maakuntahallituksen puheenjohtajan sopimuksen jatkovalmistelun tueksi.

Selostus

Uudenmaan maakuntavaltuusto valitsi 12.9.2023 § 17 Tuija Telénin Uudenmaan liiton uudeksi maakuntajohtajaksi kuuden kuukauden koeajalla.

Uudenmaan liiton ja maakuntajohtajan on tehtävä johtajasopimus. Johtajasopimuksen hyväksyy maakuntahallitus. Kuntaliiton julkaisemassa johtajasopimusoppaassa korostetaan poliittisen ja ammatillisen johdon roolien, toimivallan ja vastuiden selkeyttämisen ja johtamisen pelisääntöjen määrittelemisen ja sopimukseen kirjaamisen tarpeellisuutta. Johtajasopimuksen tarkoitus on mm. helpottaa ja tukea johtamistyötä, selkeyttää työnjakoa ammattijohtajan ja poliittisen johdon välillä sekä luoda edellytyksiä yhteiselle näkemyspohjalle muutostarpeiden suunnasta ja strategiasta. Johtajasopimus on siis keino parantaa johtamisen toimintaedellytyksiä.

Kuntaliiton oppaan mukaan edelleen johtajasopimuksen laatiminen on avoin ja vuorovaikutuksellinen prosessi, jossa syvennetään osapuolten yhteistä ymmärrystä toiminnan tavoitteista ja sovitaan pelisäännöistä. Tavoitteena on, että johtajasopimus on hyväksytty ennen kuin johtaja aloittaa työt. Johtajasopimus valmistellaan mahdollisimman nopeasti johtajan valinnan jälkeen.

Liiton hallintosäännön mukaan maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula vastaa johtajasopimuksen valmistelusta ja neuvottelee Tuija Telénin kanssa sopimusluonnoksen yksityiskohdista. Neuvottelukertojen määrä riippuu siitä, kuinka hyvin asiat on osapuolten välillä sisäistetty ja kuinka paljon yhteensovittamista vaativia asioita ilmenee. Sopimusneuvotteluiden pohjalta hallituksen puheenjohtaja täsmentää sopimusluonnoksen kirjauksia. Sopimusluonnosta täsmennetään niin, että se vastaa hallituksen puheenjohtajan ja uuden maakuntajohtajan käsitystä sovituista asioista.

Esityslistan oheismateriaaliksi toimitetaan maakuntahallituksen jäsenille perjantaina 15.9. johtajasopimusluonnos maakuntahallituksen

puheenjohtajan ja maakuntajohtajaksi valituksi tulleen Tuija Telénin neuvotteluja ja maakuntahallituksen täsmentäviä evästyksiä varten.

Maakuntahallitus varautuu hyväksymään johtajasopimuksen ylimääräisessä kokouksessa, jossa samalla päätetään uuden maakuntajohtajan tehtävien vastaanottamisesta ja maakuntajohtajan tehtävien hoidosta loppuvuoden 2023 osalta.

Asian tausta

Kuntalain 42 §:n mukaan kunnan ja kunnanjohtajan on tehtävä johtajasopimus, jossa sovitaan kunnan johtamisen edellytyksistä. Johtajasopimuksen hyväksyy kunnanhallitus.

Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä kunnanjohtajan ja kunnanhallituksen puheenjohtajan työnjaosta kunnan johtamisessa ottaen huomioon, mitä hallintosäännössä määrätään.

Johtajasopimukseen voidaan ottaa määräyksiä menettelytavoista, joilla kunnanjohtajan viran hoitamiseen liittyvät erimielisyydet ratkaistaan 43 §:ssä tarkoitetun menettelyn sijasta. Johtajasopimuksessa voidaan tällöin sopia kunnanjohtajalle maksettavasta erokorvauksesta.

Em. kuntalain kohtaa sovelletaan myös kuntayhtymissä.

Uudenmaan liiton hallintosäännön 4 § nojalla maakuntahallituksen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu vastata maakuntajohtajan johtajasopimuksen valmistelusta ja huolehtia maakuntahallituksen ja maakuntavaltuuston kytkemisestä valmisteluprosessiin tarkoituksenmukaisella tavalla.

Uudenmaan liiton hallintosäännön 16 § mukaan maakuntahallitus tekee Uudenmaan liiton puolesta sopimukset.

Hallintosäännön 29 § mukaan maakuntajohtajan palkka määritellään Uudenmaan liiton ja maakuntajohtajan välillä solmittavassa johtajasopimuksessa.

Maakuntahallituksen puheenjohtajan päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- että maakuntajohtajan virka sijoittuu ylimmän johdon palkkausohjeen mukaiseen tehtävän vaativuusluokkaan 24
- täydentää aiemmin käymäänsä evästyskeskustelua maakuntajohtajan johtajasopimuksesta
- valtuuttaa tämän evästyskeskustelun pohjalta maakuntahallituksen puheenjohtajan viimeistelemään sopimusneuvottelut maakuntajohtajaksi valitun Tuija Telénin kanssa.

Asian käsittely:

Maakuntahallitus kävi evästyskeskustelun johtajasopimuksen sisällöstä. Maakuntahallituksen puheenjohtaja ehdotti, että maakuntahallitus jatkaisi asian käsittelyä ylimääräisessä etänä pidettävässä kokouksessa 9.10.2023 klo 8.30. Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti siirtää asian käsittelyn etänä 9.10.2023 klo 8.30 pidettävään jatkokokoukseen.

Esittelijä:

Asia käsiteltiin maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä (Hallintosääntö 122 §)

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Otto Ala-Nissilä

Oheismateriaali

Luonnos maakuntajohtajan johtajasopimukseksi

Maakuntahallitus

§ 130

18.09.2023

Eron myöntäminen aluekehittämisen vastualueen johtajalle

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 130
431/01.01.04/2023

Tiivistelmä

Aluekehittämisen vastualueen johtaja Juha Eskelinen on 13.9.2023 jättänyt eroilmoituksensa, jossa ilmoittaa jäävänsä eläkkeelle 1.2.2024 alkaen.

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää myöntää Juha Eskelisellemme eron aluekehittämisen vastualueen johtajan virasta.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 28 §:n mukaan maakuntahallitus päättää aluekehittämisen vastualueen johtajan valinnasta.

Hallintosäännön 32§:n mukaan palvelussuhteen irtisanomisesta päättää palvelussuhteeseen ottanut viranomainen.

Liiton hallintokäytäntönä on, että lomat pidetään ennen eläkkeelle siirtymistä. Juha Eskelinen jää pitämään säästyneitä lomapäiviä 17.11.2023 alkaen.

Maakuntahallituksen puheenjohtajan päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää myöntää eron Juha Eskelisellemme aluekehittämisen vastualueen johtajan virasta 1.2.2024 alkaen.

Asian käsittely:

Maakuntajohtajan varahenkilö, aluekehittämisen vastualueen johtaja Juha Eskelinen poistui esteellisenä kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Esittelijä:

Asia käsiteltiin maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä (Hallintosääntö 122 §)

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Maakuntahallitus

§ 131

18.09.2023

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen päivitys

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 131
428/00.03.01.00/2023

Tiivistelmä

Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta on tarpeen ajantasaistaa lakimuutosten ja hyvän hallinnon edistämiseksi sekä käytännön tarpeiden johdosta. Ohjeella maakuntahallitus antaa järjestämisvastuunsa nojalla tarkempia määräyksiä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sopimushallinnan tavoitteista, järjestämisestä, seurannasta, vastuista ja raportoinnista sekä muusta liiton toiminnasta. Ilmoittajansuojelukanavaa sekä hyvän hallinnon toimeenpanoa koskevat määräykset on sisällytetty ohjeeseen uusina kohtina.

Selostus

Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta on tarpeen ajantasaistaa lakimuutosten ja hyvän hallinnon edistämiseksi sekä käytännön tarpeiden johdosta. Ohje perustuu maakuntavaltuuston kuntalain 14 § nojalla hyväksymiin kuntayhtymän sisäisen valvonnan perusteisiin sekä hallintosääntöön, joita ohje täydentää. Ohjeella maakuntahallitus antaa kuntalain 39 § mukaisen järjestämisvastuunsa nojalla tarkempia määräyksiä sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja sopimushallinnan tavoitteista, järjestämisestä, seurannasta, vastuista ja raportoinnista.

Oheessa määritellään myös liiton sisäisen tarkastamisen tehtävä, tilivelvollisten asema, taloudenhoidon, hankintojen sekä sopimustoiminnan suuntaviivat. Lisäksi siinä käsitellään tietohallinnon ja tietoturvan, EU-rahoitusohjelmien hallinnoinnin sekä Brysselin EU Officen toiminnan periaatelinjauksia sekä muita tehtävien hoitoon liittyviä asioita.

Kokonaan uusia asiakohtia päivitettävässä ohjeessa on kaksi. Ilmoittajansuojelua koskeva osuus perustuu ilmoittajansuojelulakiin (1171/2022), jonka tarkoituksena on suojella henkilöitä, jotka ilmoittavat rikoksista, rikkomuksista, väärinkäytöksistä tai muista teoista, joita on pidettävä Euroopan unionin tai kansallisten lakien rikkomisena. Liiton palveluna hankkima ilmoituskanava on ollut työ- ja virkasuhteessa olevien henkilöiden käytettävissä maaliskuun 2023 lopusta lukien.

Lisäksi ohjeeseen on sisällytetty uusi hyvää hallintoa ja toiminnan eettisyyttä sekä etujen vastaanottamista koskeva kohta. Ohjeessa korostetaan, ettei liiton toiminnassa sallita minkäänlaisia väärinkäytöksiä, vilpillistä tai muutoin epäeettistä toimintaa, eikä liiton omaisuutta tai varoja saa käyttää oman tai minkään muun intressipiirin edun tavoitteluun. Liiton toimintaan kuuluvat kaavoitus sekä julkiset hankinnat ovat yleisesti tunnustettuja hyvän hallinnon toteutumisen riskialueita kunnallishallinnossa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjetta toimeenpannaan osaltaan maakuntajohtajan toimintatapa- ja muilla alempitaisoisilla ohjeilla kuten luottokortin käytön ohjeistuksella.

Asian tausta

Sisäinen valvonta on osa kuntayhtymän johtamisjärjestelmää ja päivittäistä johtamista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden sekä lain- ja päätöstenmukaisuuden arviointia. Riskiehallinta on osa sisäistä valvontaa, jolla hallitaan toimintaa uhkaavia riskejä. Siihen kuuluu myös sopimushallinnan asianmukainen järjestäminen.

Kuntalain 14 § nojalla maakuntavaltuuston tulee päättää kuntayhtymän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Lain 90 § nojalla valtuusto päättää hallintosäännössä myös sisäisestä valvonnasta, riskien sekä sopimusten hallinnasta. Lain 39 § nojalla maakuntahallituksen tulee huolehtia kuntayhtymän sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Tilintarkastajan tulee puolestaan lain 123 § nojalla tarkastaa, onko kuntayhtymän sisäinen valvonta ja riskienhallinta järjestetty asianmukaisesti.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää yllä selostusosassa mainituin perusteluin

- hyväksyä esitetyn Uudenmaan liiton sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen tässä muodossa noudatettavaksi sekä todeta samalla, että maakuntahallitus palaa ohjeen täsmentämiseen lähikuukausina uuden maakuntajohtajan kanssa käytyjen keskustelujen jälkeen. Niissä on tavoitteena tarkastella mm. maakuntahallituksen ja myös johtavien viranhaltijoiden vastuuta ja roolia suhteessa maakuntavaltuuston päättämien vision ja strategisten tavoitteiden saavuttamiseen

Asian käsittely:

Asiasta käydyn keskustelun aikana hallituksen jäsen Ulla Kaukola esitti asian pöydällepanoa. Pöydällepanoehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Tero Suursalmi, Jukka Hynninen, Liisa Setälä

Oheismateriaali

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistus

Maakuntahallitus	§ 132	25.10.2021
Maakuntahallitus	§ 143	08.11.2021
Maakuntahallitus	§ 132	18.09.2023

Viranhaltijapäätösten laillisuusvalvontaan liittyvän toimintatavan muuttaminen

Maakuntahallitus 08.11.2021 § 143

Tiivistelmä

Maakuntahallitus päättää kokouskäytännöistään tulevalle valtuustokaudelle.

Selostus

Maakuntahallitus kävi tulevan valtuustokauden kokouskäytännöistään evästyskeskustelun 25.10.2021.

Kokousaika ja -paikka	Kokoukset pidetään maanantaisin liiton toimitiloissa alkaen klo 8.30. Kokoukset pidetään hybridi-kokouksina, joihin luottamushenkilöt voivat osallistua joko läsnä tai etänä. Syksyn 2021 kokoukset järjestetään läsnäkokouksina ja hybridi-malliin siirrytään vuoden 2022 alusta alkaen erikseen sovittavana ajankohtana.
Kokousaikataulu	Tuleva kokousaikataulu käsitellään ja päivitetään joka kokouksessa. Aikataulu pyritään sopimaan mahdollisimman pitkälle. Strategiset kokoukset aikataulutetaan mahdollisuuksien mukaan puoli vuotta etukäteen.
Työskentelyalustat ja -välineet	Maakuntahallituksen työskentelyalustoina käytetään Microsoft Teams -sovellusta sekä CloudMeeting sähköinen kokous -sovellusta. Teamsia käytetään yhteydenpitoon ja tiedostojen jakamiseen. CloudMeeting on kuntalain tarkoittaman sähköisen kokouksen mahdollistava sovellus, jota voidaan käyttää myös kokousten läpivientiin. Tällöin osallistujat ilmoittautuvat läsnäoleviksi palvelussa ja mahdolliset äänestykset suoritetaan palvelussa sähköisesti. CloudMeeting -palvelun käyttöön siirrytään joulukuun tai tammikuun kokouksesta alkaen. Cloud Meetingin käytöstä tehdään ohjevideo. Lisäksi järjestetään kaksi (samansisältöistä) opastustilaisuutta palvelun käytöstä erikseen ilmoitettavina ajankohtina. Hallituksen jäsenille hankitaan kannettavat tietokoneet / tablettitietokoneet työvälineiksi.
Maakuntahallituksen strateginen kokoonpano	Hallintosäännön 114 § mukaan maakuntahallituksen varajäsenillä on läsnäolo- ja puheoikeus maakuntahallituksen strategisesti merkittävässä kokouksissa Uudenmaan alueellisen edustavuuden turvaamiseksi maakuntavaltuuston määrittelemällä tavalla. Maakuntavaltuusto on päättänyt 5.10.2021 24 §, että ne maakuntahallituksen varajäsenet, jotka edustavat alle 100 000 asukkaan kuntia kutsutaan hallituksen strategisiksi määriteltyihin kokouksiin.

	Hallintosäännön 114 § mukaan maakuntahallituksen puheenjohtaja päättää, milloin kyseessä on maakuntahallituksen strateginen kokous.
Esityslistan lähettäminen	Hallintosäännön mukaan kokouskutsu, esityslista, liitteet ja oheismateriaalit lähetetään sähköisesti vähintään viisi (5) päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Esityslista lähetetään tiedoksi maakuntahallituksen varajäsenille. Esityslistat ja pöytäkirjat julkaistaan Uudenmaan liiton sähköisessä kokouspalvelussa.
Varajäsenen kutsuminen	Esteestä ilmoitetaan sähköisesti osoitteeseen toimisto@uudenmaanliitto.fi , jolloin toimisto huolehtii tarvittavan aineiston lähettämisestä varajäsenelle
Esittely	Asioiden esittelijänä toimii maakuntajohtaja. Hänen ollessa poissa tai esteellinen, esittelijänä toimii hänen sijaisekseen määrätty.
Kokousoosallistujat	Maakuntahallituksen kokouksessa on läsnäolo- ja puheoikeus maakuntavaltuuston puheenjohtajalla ja varapuheenjohtajilla. Johtoryhmän jäsenillä on läsnäolovelvollisuus ja heidän on tarvittaessa selostettava kokouksessa toimialaansa liittyviä asioita. Lisäksi paikalla on viestintäpäällikkö. Maakuntahallitus voi kutsua kokouksiin kuultavaksi liiton henkilökuntaa tai muita asiantuntijoita.
Kokouksesta tiedottaminen	Maakuntahallituksen päätöksistä tiedotetaan medialle sähköpostilla, yhteistyökumppaneille liiton verkkosivuilla sekä uutiskirjeessä heti kokouksen jälkeen.
Pöytäkirjan tarkastaminen	Pöytäkirja allekirjoitetaan sähköisesti.
Pöytäkirjan nähtävilläolo	Maakuntahallituksen kokouspöytäkirja on nähtävillä liiton yleisillä verkkosivuilla viimeistään kokousta seuraavan viikon torstaina.
Otto-oikeuden käyttäminen viranhaltijoiden päätöksiin	Hallintosäännön mukaan maakuntahallitus, maakuntahallituksen puheenjohtaja ja maakuntajohtaja voivat ottaa maakuntahallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hallintosäännön nojalla siirretty maakuntahallituksen alaisen viranhaltijan toimivaltaan ja jossa asianomainen viranhaltija on tehnyt päätöksen. Viranomaisen on ilmoitettava tehdyistä ottokelpoisista päätöksistä neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta. Viranhaltijoiden tekemät päätökset ovat maakuntahallituksen jäsenten luettavissa luottamushenkilöiden Teams-tiimissä heti niiden allekirjoittamisen jälkeen. Kunkin viikon perjantaina maakuntahallituksen puheenjohtajalle ja maakuntajohtajalle lähetetään lisäksi sähköpostilla tiedoksi kuluneen viikon aikana tehtyjen päätösten otsikot. Hallintosäännön 21 § mukaan maakuntahallitus ei käytä otto-oikeuttaan – alaisensa viranomaisen päätöksiin tai lausuntoihin, joissa viranomaisella ei lakiin, asetukseen tai kunnalliseen virkaehtosopimukseen perusten ole harkintavaltaa – henkilöstöä tai liiton toimiston organisointia koskeviin päätöksiin lukuun ottamatta päätöksiä, jotka on hallintosäännössä säädetty maakuntahallituksen tehtäväksi.
Kaksikielisyys	Uudenmaan liitto on kaksikielinen. Liiton toimistokieli on suomi, niin kuin myös maakuntahallituksen kokouskieli. Hallintosäännössä määritellään ruotsiksi käännettävät asiakirjat, joita ovat mm. maakuntavaltuuston esityslistat, pöytäkirjat ja

	tärkeimmät liitteet sekä tiedotteet. Maakuntajohtajalla on oikeus päättää kielilaissa edellytettyä laajemman ruotsinkielisen palvelun tarjoamisesta. Hallintosäännön 44 § mukaan maakuntahallitus seuraa ja edistää kielellisten oikeuksien toteutumista liiton toiminnassa ja raportoi niiden toteutumisesta maakuntavaltuustolle valtuustokausittain.
Sidonnaisuuksien ilmoittaminen	Kuntalain (410/2015) mukaan tiettyjen kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava julkisesti sidonnaisuuksistaan. Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Sidonnaisuusilmoitukset muodostavat sidonnaisuusrekisterin, johon sovelletaan voimassa olevaa tietosuojasääntelyä. Sidonnaisuusrekisteri julkaistaan yleisessä tietoverkossa. Rekisterin pitäjänä kuntayhtymä on vastuussa siitä, että sidonnaisuusrekisteri on ajan tasalla ja ei sisällä virheellistä tietoa. Ilmoitusvelvollinen on itse vastuussa sidonnaisuusilmoituksen tekemisestä. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu tehtäväänsä. Henkilön on ilmoitettava viivyttyä sidonnaisuuksissa tapahtuvat muutokset.
Kokouspalkkiot ja ansionmenetykskorvaukset	Kokouspalkkiot maksetaan neljännesvuosittain maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuun lopussa voimassaolevan palkkiosäännön perusteella. Maakuntahallituksen jäsenillä on oikeus ansionmenetykskorvaukseen palkkiosäännön määrittämällä tavalla. Ansionmenetykskorvauksia maksetaan joka kuun lopussa.
Luottamushenkilöiden assistenttipalvelut	Käytännön kokousjärjestelyihin liittyvät tehtävät on keskitetty yhdelle assistentille. Tällä palvelumallilla on haluttu luoda helppoutta ja yhdenmukaisuutta yhteydenpitoon luottamushenkilöasioissa. Tällä hetkellä ko. assistenttina toimii Anu Lampi, anu.lampi@uudenmaanliitto.fi puh. 040 351 3724.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää kokouskäytännöistään yllä selostusosassa mainitun mukaan.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Liisa Setälä

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 132
899/00.01.02.04/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi, että se päättää muuttaa alaistensa viranhaltijoiden tekemien viranhaltijapäätösten laillisuusvalvonnan toimintatapaa.

Selostus

Uudenmaan liiton hallintosäännön mukaan maakuntahallitus, maakuntahallituksen puheenjohtaja ja maakuntajohtaja voivat ottaa maakuntahallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hallintosäännön nojalla siirretty maakuntahallituksen alaisen viranhaltijan toimivaltaan ja jossa asianomainen viranhaltija on tehnyt päätöksen. Viranomaisen on ilmoitettava tehdyistä ottokelpoisista päätöksistä neljän päivän kuluessa päätöksen allekirjoittamisesta.

Maakuntahallituksen 8.11.2021 päätöksen mukaisesti otto-oikeuden alaiset viranhaltijapäätökset ovat maakuntahallituksen jäsenten luettavissa luottamushenkilöiden Teams-tiimissä heti niiden allekirjoittamisen jälkeen. Päätökset julkaistaan Uudenmaan liiton verkkosivuille yleistä nähtävilläpitoa varten. Lisäksi kunkin viikon perjantaina maakuntahallituksen puheenjohtajistolle ja maakuntajohtajalle lähetetään sähköpostilla tiedoksi kuluneen viikon aikana tehtyjen otto-oikeuden alaisten viranhaltijapäätösten otsikot.

Kuntalain 92 § mukaan asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä eli 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Nykyistä viranhaltijapäätösten laillisuusvalvonnan toimintatapaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että jatkossa kunkin viikon perjantaina lähetettävä sähköposti kuluneen viikon aikana tehdyistä päätöksistä lähetetään kaikille maakuntahallituksen jäsenille. Lisäksi maakuntahallituksen esityslistalle lisätään vakiopykälä otto-oikeuden alaisten päätösten tiedoksi merkitsemistä varten. Tässä toimintatapamuutoksessa on kuitenkin huomioitava, että osasta esityslistalle tiedoksi tuotavista päätöksistä on otto-oikeusaika ehtinyt jo kulua umpeen, koska maakuntahallitus kokoontuu noin kerran kuussa.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää muuttaa alaistensa viranhaltijoiden tekemien viranhaltijapäätösten laillisuusvalvonnan toimintatapaa yllä selostusosassa kuvatulla tavalla.

Asian käsittely:

Asiasta käydyn keskustelun aikana esittelijä teki seuraavan lisäyksen pohjaehdotukseen: Asiaa koskeva prosessikuvaus tuodaan tiedoksi seuraavaan maakuntahallituksen kokoukseen. Muutoin pohjaehdotus pysyi muuttumattomana.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **muuttaa alaistensa viranhaltijoiden tekemien viranhaltijapäätösten laillisuusvalvonnan toimintatapaa yllä selostusosassa kuvatulla tavalla.**
- **että asiaa koskeva prosessikuvaus tuodaan tiedoksi seuraavaan maakuntahallituksen kokoukseen.**

Esittelijä:

va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Liisa Setälä

Maakuntahallitus

§ 133

18.09.2023

Hallintosäännön mukaisen toimivallan delegointi sekä eräiden toimivaltuuksien enimmäismäärien vahvistaminen; Uudenmaan liiton itse toteuttamien EAKR-rahoitteisten hankkeiden vastuujohtaja

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 133
119/00.01.01/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää hallintosäännön mukaisen toimivaltansa edelleen siirtämisestä ja vahvistaa hankintoihin ja sopimukseen liittyvien toimivaltuuksien enimmäismäärät EAKR-rahoitteisten oman tuotannon hankkeiden osalta sekä nimeää ko. hankkeille vastuujohtajan.

Selostus

AURA-ohjelman välittävän toimielimen asemaan liittyvän tehtävien eriyttämisvaatimuksen mukaisesti Uudenmaan liiton itse toteuttamien hankkeiden vastuujohtajan on oltava sellainen henkilö, jolla ei ole mitään roolia rahoittaja-, maksaja- tai jatkotoimenpiteisiin liittyen. Tähän asti ko. oman tuotannon hankkeissa (RR teknisen tuen hanke, VILKKU-hanke) vastuujohtajana on toiminut liiton viestintäjohtaja, joka on irtisanoutunut Uudenmaan liiton palveluksesta.

Vastuujohtajan tehtäviin kuuluu mm. ko. hanketta koskevien hakemusten allekirjoittaminen, hankintapäätösten teko, sopimusten ja muiden asiakirjojen allekirjoittaminen ja laskujen hyväksyntä. Kyseessä on siis hallinnollis-tekninen tehtävä, joka ei muuta esimerkiksi työntekijöiden varsinaista hallinnollista esihenkilöä. Hankkeen substanssijohtaminen ja - ohjaaminen voidaan osoittaa vastuualueella parhaaksi katsotulla tavalla.

Voimassa olevan maakuntahallituksen toimivallan delegointipäätöksen (8.11.2021 § 137) mukaisesti viestintäjohtajan hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivallan enimmäismäärä on ollut 20 000 € niissä hankkeissa, joissa hän toimii maakuntahallituksen nimeämänä vastuujohtajana. Tämän ylittävät hankinnat ja sopimukset on toimivaltarajojen mukaisesti hyväksynyt joko maakuntajohtaja tai maakuntahallitus.

Jotta tehtävien eriyttämisvaatimus tulee täysimääräisesti toteutettua tulee EAKR-rahoitteisten oman tuotannon hankkeiden osalta delegoida hankintoihin ja sopimukseen liittyvä toimivalta ilman enimmäismäärää. Samalla delegoidaan ko. hankkeita koskeva asiakirjojen allekirjoitusoikeus hankkeiden koko elinkaaren ajalta. Toimivalta ehdotetaan delegoitavaksi EU- ja kansainvälisten asioiden johtaja Eero Venäläiselle, joka toimii aluekehittämisen vastuualueen johtajan varahenkilönä. Hänellä ei ole ohjelmakauden 2021-2027 HVJ-kuvauksen mukaisesti mitään roolia AURA-ohjelman välittävän toimielimen rahoittaja-, maksaja- tai jatkotoimenpiteisiin liittyen.

Asian tausta

Uudenmaan liitto toimii EU:n ohjelmakaudella 2021–2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan (AURA- ohjelma) rahastojen välittävänä toimielimenä sekä vastaa Interreg -ohjelmien valvojan ja kansallisen vastinrahan hallinnoinnin tehtävistä alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta annetun lainsäädännön nojalla.

Uudenmaan liiton hallintosäännön (16 §) mukaan maakuntahallitus vastaa alueiden kehittämisestä ja EU:n alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta sekä joistakin lainsäädännön mukaisista tehtävistä. EU:n yleisasetuksesta tulevan tehtävien eriyttämisvelvoitteen mukaisesti välittävän toimielimen päätöksenteko on viranomaistoimintaa. Sovellettavan erityislainsäädännön johdosta maakuntahallituksella ei poliittisena toimielimenä muutoin ole roolia välittävän toimielimen ohjelmien hallinnointia koskevassa päätöksenteossa. Se kuitenkin hyväksyy päätöksellään liiton virkamiehien toimivallat ja tehtävät välittävän toimielimen päätöksentekoprosessissa.

Maakuntajohtajan rooli AURA-ohjelman välittävän toimielimen HVJ-kuvauksen mukaisesti on toimia tilivuoden hyväksyjänä. Hänellä ei tämän roolin lisäksi voi olla muita vastuita.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää Uudenmaan liiton EAKR-rahoitteisten oman tuotannon hankkeiden osalta

- nimetä EU- ja kansainvälisten asioiden johtaja Eero Venäläisen ko. hankkeiden vastuujohtajaksi,
- delegoida hallintosäännön mukaista toimivaltaansa ja vahvistaa hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivallan seuraavasti
 - toimivalta koskien hankintoja ja sopimuksia ilman enimmäismäärää
 - ko. hankkeita koskeva asiakirjojen allekirjoitusoikeus hankkeiden koko elinkaaren ajalta
- todeta, että asiaan palataan osana liiton hallintokäytäntöjen ja organisaation uudistamista

Päätös:

Maakuntahallitus päätti Uudenmaan liiton EAKR-rahoitteisten oman tuotannon hankkeiden osalta

- **nimetä EU- ja kansainvälisten asioiden johtaja Eero Venäläisen ko. hankkeiden vastuujohtajaksi,**
- **delegoida hallintosäännön mukaista toimivaltaansa ja vahvistaa hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivallan seuraavasti**
 - **toimivalta koskien hankintoja ja sopimuksia ilman enimmäismäärää**
 - **ko. hankkeita koskeva asiakirjojen allekirjoitusoikeus hankkeiden koko elinkaaren ajalta**
- **todeta, että asiaan palataan osana liiton hallintokäytäntöjen ja organisaation uudistamista**

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Liisa Setälä

Maakuntahallitus

§ 134

18.09.2023

Hallintosäännön mukaisen toimivallan delegointi sekä hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivaltuuden enimmäismäärien vahvistaminen; Helsinki EU Officen johtaja

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 134
119/00.01.01/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää hallintosäännön mukaisen toimivaltansa edelleen siirtämisestä sekä vahvistaa Helsinki EU Officen johtajan hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivaltuuden enimmäismäärän.

Selostus

Uudenmaan liitolla on toteuttamisvastuu Helsinki EU-toimiston nimellä (Helsinki EU Office) toimivasta Etelä-Suomen alueen yhteisestä Brysselin edunvalvontatoimistosta. Toimistoa toteutetaan ja ylläpidetään yhteistyössä toimiston sopimuskumppaneiden kanssa. Uudenmaan liitto vastaa toimiston henkilöstöstä, hallinnosta ja taloudesta, sillä toimisto ei ole itsenäinen toimija. Toimisto on juridisesti osa liiton organisaatiota.

Toimiston johtaja toimii henkilökunnan hallinnollisena esihenkilönä. Toimiston johtajan esihenkilö on maakuntajohtaja.

Toimiston sujuvan päivittäisen työn varmistamiseksi toimiston johtajalla on tarpeen olla tiettyä toimivaltaa hankintoihin ja sopimukseen liittyen. Hallintosäännön nojalla toimiston johtajalla on oikeus allekirjoittaa paikallisesti Brysselissä pienimuotoisia operatiiviseen toimintaan liittyviä sopimuksia ja sitoumuksia. Tällä päätöksellä tarkennetaan toimiston johtajan toimivalta 10 000 euroon saakka hankinnoissa, sopimuksissa ja laskujen hyväksymisessä. Toimiston johtajalle perustetaan oma viranhaltijapäätössarja Uudenmaan liiton päätöksentekojärjestelmään.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää delegoida hallintosäännön mukaista toimivaltaansa ja vahvistaa hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivallan enimmäismäärät seuraavasti

- Helsinki EU Officen johtaja 10 000 euroa

Päätös:

Maakuntahallitus päätti delegoida hallintosäännön mukaista toimivaltaansa ja vahvistaa hankintoihin ja sopimukseen liittyvän toimivallan enimmäismäärät seuraavasti

- **Helsinki EU Officen johtaja 10 000 euroa**

Esittelijä:

va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen
Asiantuntija Liisa Setälä

Maakuntahallitus	§ 10	30.01.2023
Maakuntahallitus	§ 25	27.02.2023
Maakuntahallitus	§ 66	05.06.2023
Maakuntahallitus	§ 69	08.06.2023
Maakuntahallitus	§ 115	28.08.2023
Maakuntahallitus	§ 135	18.09.2023

KPMG:n erillisselvitykseen ja hallituksen päätöksiin pohjautuvien toimenpiteiden eteneminen

Maakuntahallitus 30.01.2023 § 10

Tiivistelmä

KPMG Oy Ab:lta on tilattu ulkoinen tarkastus, jonka avulla selvitetään, onko Uudenmaan liitossa markkinointiin, viestintään, edunvalvontaan ja edustamiseen kohdistuneet kulut ja hankinnat vuosilta 2017–2022 toteutuneet ja tehty asianmukaisesti liiton toimintaa koskeviin talousarvioon, tavoitteisiin ja ohjeisiin nähden. Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee toimeksiannon käynnistymisen tiedoksi.

Selostus

Selvityksessä laaditaan yhteenveto toimintojen kuluista ja kohteista, annetaan arvio kulujen syntyminen ja hankintojen toteuttamisen asianmukaisuudesta, ohjeistuksen riittävydestä ja toimintamenettelyiden kehittämistarpeista. Selvityksen tuloksena annetaan kehittämissuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Selvityksen toimeksiantajana on maakuntahallituksen puheenjohtaja. Se järjestetään toimivasta johdosta ja lakisääteisestä tilintarkastuksesta riippumattomaksi. Selvityksen raportoinnin yhteydessä tullaan kuvaamaan tehdyt havainnot ja johtopäätökset ja annetaan suositukset toiminnan edelleen kehittämiseksi. Raportti tuodaan maakuntahallituksen käsiteltäväksi helmi- tai maaliskuussa, riippuen työn valmistumisen aikataulusta.

Selvityksen tarve nousi Helsingin Sanomien toimittajan 29.11.2022 tietopyynnöstä, joka kohdistui kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Red Carpet -tapahtuman kanssa sekä kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Hyvinkään Tahko ry:n ja/tai Tahko Pesis Oy:n sekä Suomen pesäpalloliiton kanssa.

Helsingin Sanomat julkaisi sitemmin 20.1.2023 asiasta artikkelin otsikolla ”Maakuntaliiton johtaja ostaa toistuvasti vip-palveluita itselleen läheiseltä pesäpallojoukkueelta”.

Suoritettu sisäinen tarkastus

Tietopyynnön takia suoritettiin alustava sisäinen tarkastus. Tätä tarkoitusta varten koottiin pitkältä ajanjaksolta kyseiset määrärahojen käytöt ja otettiin mukaan tarkasteluun muita vastaavia määrärahankäyttöjä.

Tarkastuksen pohjalta todettiin mm, että yhteistyö tietopyynnössä mainittujen tahojen kanssa on ollut maakuntajohtajan toimivaltuuksien

mukaista. Yhteistyöstä on tarvittavin osin tehty viranhaltijapäätökset, jotka on julkaistu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Päätöksistä on ollut mahdollista tehdä oikaisuvaatimus. Päätökset on myös ilmoitettu maakuntahallituksen puheenjohtajistolle otto-oikeuden käyttämistä varten. Uudenmaan liiton toiminnassa ja määrärahojen käytössä on aina johdonmukaisesti noudatettu täyttä avoimuutta ja kyseisen tietopyynnön kohteena olevat toiminnot ovat laajalti ja avoimesti tiedossa osana liiton markkinointi- ja sidosryhmätoimintaa.

Tarkastuksessa tunnistettiin joitakin välittömiä jatkotoimenpidetarpeita mm. toiminnan kehittämisen osalta. Tarkastusmuistio lähetettiin maakuntahallituksen jäsenille 13.12.2022. Se ei ole vielä julkinen, koska asian käsittely on kesken.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 2. §:n mukaan maakuntahallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Hallintosäännön 6. §:n mukaan maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä selostusosassa kuvatun erillisselvityksen käynnistymisen tiedoksi.

Käsittely:

Kokouksessa läsnä ollut toimiston henkilöstö poistui kokouksesta tämän ja seuraavan asian käsittelyn ajaksi. Asia käsiteltiin puheenjohtajan selostuksen pohjalta.

Keskustelun aikana jäsen Komulainen puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi, koska esittelijänä asian luonteen vuoksi on oltava maakuntahallituksen puheenjohtaja. Asian käsittely uuden valmistelun perusteella jatkuu seuraavassa kokouksessa.

Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Lisätiedot:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Maakuntahallitus 27.02.2023 § 25

Tiivistelmä

Maakuntahallituksen puheenjohtaja antaa hallitukselle selostuksen erillisselvitystyön etenemisestä. Asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta maakuntahallituksen kokouksessa.

Maakuntahallitus palautti 30.1.2023 asian uudelleen valmisteltavaksi, koska esittelijänä asian luonteen vuoksi on oltava maakuntahallituksen

puheenjohtaja. Asian käsittelyä päätettiin jatkaa uuden valmistelun perusteella seuraavassa kokouksessa.

Maakuntahallituksen 19.12.2022 käymän keskustelun perusteella ja puheenjohtajan antamien ohjeiden mukaisesti liitto on tilannut KPMG Oy Ab:lta ulkoisen tarkastuksen, jonka avulla selvitetään, onko Uudenmaan liitossa markkinointiin, viestintään, edunvalvontaan ja edustamiseen kohdistuneet kulut ja hankinnat vuosilta 2017–2022 toteutuneet ja tehty asianmukaisesti liiton toimintaa koskeviin talousarvioon, tavoitteisiin ja ohjeisiin nähden. Tarkastuksen kohteena on kaikkien johtoryhmän jäsenten toiminta. Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee toimeksiannon käynnistymisen ja etenemisen tiedoksi.

Selostus

Selvityksessä laaditaan yhteenveto toimintojen kuluista ja kohteista, annetaan arvio kulujen syntymisen ja hankintojen toteuttamisen asianmukaisuudesta, ohjeistuksen riittävydestä ja toimintamenettelyiden kehittämistarpeista. Selvityksen tuloksena annetaan kehittämissuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Selvityksen toimeksiantajana on maakuntahallituksen puheenjohtaja. Se järjestetään toimivasta johdosta ja lakisääteisestä tilintarkastuksesta riippumattomaksi. Selvityksen raportoinnin yhteydessä tullaan kuvaamaan tehdyt havainnot ja johtopäätökset ja annetaan suositukset toiminnan edelleen kehittämiseksi. Tavoitteena on tuoda raportti maakuntahallituksen käsiteltäväksi maaliskuussa, riippuen työn valmistumisen aikataulusta.

Selvityksen tarve nousi Helsingin Sanomien toimittajan 29.11.2022 tietopyynnöstä, joka kohdistui kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Red Carpet -tapahtuman kanssa sekä kaikkiin asiakirjoihin koskien Uudenmaan liiton yhteistyötä Hyvinkään Tahko ry:n ja/tai Tahko Pesis Oy:n sekä Suomen pesäpalloliiton kanssa.

Helsingin Sanomat julkaisi sittemmin 20.1.2023 asiasta artikkelin otsikolla ”Maakuntaliiton johtaja ostaa toistuvasti vip-palveluita itselleen läheiseltä pesäpallojoukkueelta”. Ja myöhemmin HS on julkaissut aiheesta kaksi jatkoartikkelia.

Suoritettu sisäinen tarkastus

Tietopyynnön takia liitossa suoritettiin alustava sisäinen tarkastus. Sisäisen tarkastuksen vastuujohtajana toimi Inka Tikkanen. Tarkastuksessa tunnistettiin joitakin välittömiä jatkotoimenpidetarpeita mm. toiminnan kehittämisen osalta. Tätä tarkoitusta varten koottiin pitkältä ajanjaksolta kyseiset määrärahojen käytöt ja otettiin mukaan tarkasteluun muita vastaavia määrärahankäyttöjä.

Tarkastuksen pohjalta va. hallintojohtaja totesi mm, että yhteistyö tietopyynnössä mainittujen tahojen kanssa on ollut maakuntajohtajan toimivaltuuksien mukaista. Yhteistyöstä on tarvittavin osin tehty viranhaltijapäätökset, jotka on julkaistu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Päätöksistä on ollut mahdollista tehdä oikaisuvaatimus. Päätökset on myös ilmoitettu maakuntahallituksen puheenjohtajistolle otto-oikeuden käyttämistä varten. Tarkastuksen yhteenvetona va. hallintojohtaja totesi, että Uudenmaan liiton toiminnassa ja määrärahojen käytössä on aina johdonmukaisesti noudatettu täyttä avoimuutta ja kyseisen tietopyynnön kohteena olevat toiminnot ovat laajalti ja avoimesti tiedossa osana liiton markkinointi- ja sidosryhmätoimintaa.

Tarkastusmuistio lähetettiin maakuntahallituksen jäsenille 13.12.2022. Se ei ole vielä julkinen, koska asian käsittely on kesken.

Maakuntahallitus kävi asiasta kokouksensa 19.12.2022 lopuksi keskustelun siten, että liiton henkiökunta oli poistunut kokouksesta. Maakuntahallitus antoi puheenjohtajalle tehtäväksi ryhtyä asian jatkotoimenpiteisiin, joista puheenjohtaja informoi maakuntahallituksen jäseniä sähköpostiviestillään 22.12.2022 todeten mm., että ”Kävimme maakuntahallituksen jäsenten kesken asiasta laajan keskustelun 19.12.2022. Sisäisen tarkastuksen tuottama muistio koskien HS:n tietopyyntöä todettiin hyväksi. Totesimme kuitenkin, että asian luonteen vuoksi ulkoinen selvitys on hyödyllistä teettää ja että liiton toiminnan kehittämisen ja läpinäkyvyyden kannalta sen on syytä käsitellä kaikki johtoryhmän jäsenet sekä kattaa hankinnat, markkinointi, edustukset yms. kokonaisuus. Lisäksi totesimme, että hallitukselle on syytä valmistella myös selvitys ohjesäännöistä ja muista aihepiiriin toimintaa ohjaavista ohjeista. Näin voimme samalla käsitellä aihepiiriin käytäntöjä laajemmaltikin ja päättää mahdollisesti tarvittavista ohjeistuksista. ... Nyt kyseessä olevassa asiassa maakuntahallituksen tarpeelliseksi katsoman selvityksen tekijänä on luontevasti liiton ulkoisena valvojana toimiva yhteisö, siis KPMG. ... Kun tämä on erillinen toimeksianto, niin hankintaa varten pyydän tarjouksen, jonka asiallisuuden ja kustannustason voin arvioida alan käytäntöjen perusteella. ... Kun kyse on julkishallinnon auktorisoidusta tarkastusyhteisöstä, niin hankimme samalla arvion ja suositukset tällaista toimintaa koskevan ohjeistuksemme kehittämistarpeesta.”

Todetaan, että maakuntajohtajan sidonnaisuusilmoitusta on Uudenmaan liiton sidonnaisuusrekisterin tietojen mukaan täydennetty 23.1.2023.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja sai KPMG:n tarjouksen 11.1.2023. Tämän tuloksena liitto solmi sopimuksen KPMG:n kanssa 24.1.2023. Työ on käynnistynyt puheenjohtajan ohjauksessa. HS esitti tätä koskevan tietopyynnön, jonka mukaiset asiakirjat puheenjohtaja toimitti HS:lle 13.2.2023.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 2. §:n mukaan maakuntahallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Hallintosäännön 6. §:n mukaan maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus merkitsee selostuksen tiedoksi.

Asian käsittely:

Asia käsiteltiin kokouksessa maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.

Asian käsittelyn aikana selostustekstiin tehtiin seuraavat muutokset:

- Suoritettu sisäinen tarkastus -luvun toinen kappale kuuluu muutettuna näin: ”Tarkastuksen pohjalta **va. hallintojohtaja totesi** mm, että yhteistyö tietopyynnössä mainittujen tahojen kanssa on

ollut maakuntajohtajan toimivaltuuksien mukaista. Yhteistyöstä on tarvittavin osin tehty viranhaltijapäätökset, jotka on julkaistu yleisesti nähtäväksi tietoverkkoon. Päätöksistä on ollut mahdollista tehdä oikaisuvaatimus. Päätökset on myös ilmoitettu maakuntahallituksen puheenjohtajistolle otto-oikeuden käyttämistä varten. Tarkastuksen yhteenvetona **va. hallintojohtaja totesi**, että Uudenmaan liiton toiminnassa ja määrärahojen käytössä on aina johdonmukaisesti noudatettu täyttä avoimuutta ja kyseisen tietopyynnön kohteena olevat toiminnat ovat laajalti ja avoimesti tiedossa osana liiton markkinointi- ja sidosryhmätoimintaa.” (muutokset tummennettuna)

- Ennen Suoritettu sisäinen tarkastus -luvun viimeistä kappaletta lisättiin lause: Todetaan, että maakuntajohtajan sidonnaisuusilmoitusta on Uudenmaan liiton sidonnaisuusrekisterin tietojen mukaan täydennetty 23.1.2023.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti selostustekstiin tehtyjen muutosten jälkeen esityksen mukaisesti.

Lisätiedot:

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Maakuntahallitus 05.06.2023

Tiivistelmä

Erillisselvitys liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista on valmistunut. Maakuntahallitukselle esitetään, että se merkitsee selvityksen tiedoksi; käy keskustelun selvityksessä kuvatuista havainnoista ja niiden pohjalta tehdyistä suosituksista, ja antaa liiton toimistolle ohjeet korjaavista toimenpiteistä.

Raporttia kokouksessa esittelemään on kutsuttu KPMG Oy:n vastuukonsultti Harri Leppiniemi. Asia käsitellään kokouksessa maakuntahallituksen puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Maakuntahallituksen kokouksen 05.06.2023 tätä asiaa koskevaa selostusosaa täydentää seuraava selostus.

Selostus

KPMG:n toimeksianto

Toimeksiannon tavoitteena oli selvittää, onko Uudenmaan liitossa markkinointiin, viestintään, edunvalvontaan ja edustamiseen kohdistuneet kulut ja hankinnat vuosilta 2017-2022 tehty asianmukaisesti liiton toimintaa koskeviin talousarvioon, tavoitteisiin ja ohjeisiin nähden.

Selvityksessä laadittiin yhteenveto toimintojen kuluista ja kohteista, annettiin arvio kulujen syntyminen ja hankintojen toteuttamisen asianmukaisuudesta, ohjeistuksen riittävydestä ja toimintamenettelyiden kehittämistarpeista. Selvityksen tuloksena annettiin kehittämissuosituksia toiminnan edelleen kehittämiseksi.

Toimeksianto toteutettiin ensi sijaisesti aineistotarkastuksena. Selvityksen kohteena olevat kulut ja hankinnat kartoitettiin ostolaskutietojen ja hankintapäätösten perusteella. Hankintojen osalta selvitettiin, mistä hankinnat oli tehty, minkä suuruisia hankinnat olivat ostopaikkakohtaisesti

olleet ja kenen toimeksiannosta hankinnat oli tehty. Selvityksessä laadittiin yhteenveto toimintojen kuluista ja kohteista, annettiin arvio kulujen syntymisen ja hankintojen toteuttamisen asianmukaisuudesta, ohjeistuksen riittävydestä ja toimintamenettelyiden kehittämistarpeista.

Selvityksen tuloksena syntyi seitsemän havaintokokonaisuutta, jotka luokiteltiin havainnon sisältämän riskin / puutteen merkityksen ja vaikuttavuuden perusteella ja jotka vaativat korjaavia toimenpiteitä. Havaintokokonaisuuksien arviointiasteikkona on käytetty KPMG:n sisäisen tarkastuksen metodologian mukaista asteikkoa (Tarkastusraportin liite II).

Tarkastuksen tulokset on esitetty tarkastusraportilla kappaleessa 3 (Yksityiskohtaiset tarkastushavainnot). Kehittämissuosituksen perusteella Uudenmaan liiton toimisto on laatinut kirjalliset toimenpidesuunnitelmat aikatauluineen raporttiin sisällytettäväksi. Näitä KPMG on muokannut ja sisällyttänyt raporttiin tarkoituksenmukaiseksi katsomansa.

Tarkastuksessa läpikäydystä aineistosta on laadittu yhteenveto, joka on esitetty tarkastusraportin kappaleessa 4 (Yhteenveto edunvalvontaan, viestintään, markkinointiin ja sidosryhmäyhteistyöhön kohdistetuista kustannuksista). Tarkastusraportin erillisessä liitteessä I on esitetty tarkastuksessa läpikäyty aineisto kokonaisuudessaan.

Positiivisina tarkastushavaintoina nousivat esiin seuraavat:

- Läpinäkyvyys asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa: Uudenmaan liiton hallintosäännön 6 §:ssä on määritetty, että liiton toimielimet luovat edellytykset läpinäkyvyydelle asioiden valmistelussa ja päätöksenteossa omalla toimialallaan. Läpinäkyvyys on toteutunut toiminnassa systemaattisesti laadittujen ja maakuntahallitukselle viestittyjen hankintapäätösten vuoksi. Tarkastuksessa läpikäydyissä markkinointiin, viestintään, edunvalvontaan ja edustamiseen kohdistuneissa kuluissa ei ollut sellaisia tapahtumia, joista ei olisi tehty hankintapäätöksiä tai muita viranhaltijapäätöksiä.
- Sisäisen valvonnan tehostaminen luottokortin käytössä: Vuodesta 2020 alkaen luottokorttilaskujen liitteeksi on liitetty tositteet, joiden liittämistä ostoreskontrajärjestelmään ja matkalaskujärjestelmään on huolehtinut em. johdon assistentti. Tarkastuksessa havaittiin, että sisäisen valvonnan tehostamisen johdosta kuitit löytyivät tarkastuksen otantaan sisältyneistä luottokorttilaskuista

Tarkastushavainnot ja kehittämissuositukset, johdon toimenpidesuunnitelmat suositusten pohjalta

3.1 Edunvalvontaan liittyvien yhteistyökumppaneiden valinta	
Selvityksen johtopäätös	RCFF Elokuva festivaalin valikoitumista Uudenmaan liiton monivuotiseksi viestinnän tukemisen kumppaniksi ei voida yksiselitteisesti viestinnän periaatteiden näkökulmasta perustella. Uudenmaan liiton viestintään liittyvissä ratkaisuissa on otettava huomioon viestinnän periaatteissa määritetyt pääkohderyhmät sekä viestintäkanavat.
Selvityksen suositus	Suositellaan, että Uudenmaan liitossa laaditaan viestinnän periaatteista johdettu konkreettisempi vuosittainen suunnitelma tapahtumista ja sidosryhmätilaisuuksista, joissa Uudenmaan liiton toimintaa viestitään pääkohderyhmille. Tapahtuma- ja sidosryhmätilaisuuksista laadittu

	suunnitelma on suositeltavaa esitellä ja hyväksyttävä maakuntahallituksessa.
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Yhteistyökumppaneiden valintaan ei ole ollut systemaattista toimintatapaa. Esille tulleet ehdotukset on joko valmisteltu johtoryhmän kokouksessa käsiteltäviksi tai joissain tapauksissa toimivaltainen viranhaltija on tehnyt asiassa itsenäisen päätöksen.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	Maakuntahallituksen päätettäväksi pitää valmistella säännöllisesti vähintään kunkin maakuntahallituskauden alkupuolella viestinnän periaatteet siten, että siinä otetaan huomioon liiton henkilöstön lisäksi liiton luottamushenkilöt ja alueen kansanedustajat. Liitossa laaditaan vuosittainen edunvalvontasuunnitelma, joka sisältää edunvalvonnan tavoitteet, tapahtumat ja kohderyhmät. Suunnitelman pitää olla dynaaminen siten, että siinä otetaan huomioon ulkoisten olosuhteiden muutokset ja esille nousevat vaikuttamismahdollisuudet. Edunvalvontasuunnitelman pohjalta määritellään viestintä- ja markkinointitoimenpiteet sekä resurssointi. Pitkän aikavälin tavoitteena tulisi olla edunvalvonnan nelivuotisen raamin laatiminen kunkin eduskuntakauden nivelvaiheessa ja sen hyväksyminen ja päivittäminen maakuntahallituksessa EU-ohjelmakaudet tarvittaessa huomioiden. Viestinnän periaatteet valmistellaan pikaisesti maakuntahallituksen päätettäväksi. Edunvalvontasuunnitelman vuodelle 2024 tulee valmistua syksyllä 2023. Sen pohjalta valmistuva suunnitelma viestintä- ja markkinointitoimenpiteistä sekä resurssoinnista valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

3.2 Sidosryhmätalaisuuksien järjestäminen	
Selvityksen johtopäätös	Uudenmaan liiton käyttösuunnitelmasta ei löydy perusteluja sille, että suuri osa sidosryhmätalaisuuksista järjestetään Hyvinkään Tahkon pesäpallo-otteluissa. Yhteistyön sisällyttäminen maakuntavaltuustossa hyväksytyyn talousarvioon ei voi todentaa.
Selvityksen suositus	Suosittelaaan, että Uudenmaan liiton hallituksessa linjataan viestinnän periaatteiden ja edunvalvontasuunnitelman perusteella, mihin urheilu- tai kulttuuritapahtumiin vuosittaiset sidosryhmätalaisuudet kohdennetaan.
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Sidosryhmätalaisuuksien valintaan ei ole ollut systemaattista toimintatapaa. Esille tulleet ehdotukset on joko valmisteltu johtoryhmän kokouksessa käsiteltäviksi tai toimivaltainen viranhaltija on tehnyt asiassa itsenäisen päätöksen. Viranhoitoon liittyvä edustaminen ja sidosryhmätalaisuuksien järjestäminen on kunkin johtoryhmän jäsenen omassa harkinnassa.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	Liiton sidosryhmätalaisuudet kohdennetaan edunvalvontasuunnitelman pohjalta niin, että pääkohderyhmät tavoitetaan parhaalla mahdollisella tavalla käytettävissä olevat resurssit huomioon ottaen. Kohdentamisen onnistuminen edellyttää kohderyhmien ja keskeisten kumppanuuksien tunnistamista moniammatillisessa prosessissa. Valmistuu vuoden 2023 loppuun mennessä.

3.3 Kynnysarvon ylittävä suora hankinta	
Selvityksen johtopäätös	Asiantuntijapalveluita on ostettu suora hankintana ilman hankintalain mukaisia perusteluja. Koska asiantuntijapalveluiden yhteissumma on kokonaisuutena ylittänyt hankintalain kynnysarvon 60.000 euroa ja suora hankinnan perustelut ovat puutteelliset hankintalain kriteereihin verrattuna, asiantuntijapalveluiden hankinta olisi tullut kilpailuttua hankintalain mukaisesti.
Selvityksen suositus	3.3.1 Suositellaan, että Uudenmaan liiton hankintaohjeisiin sisällytetään tarkempi ohjeistus hankinnan ennakoitun arvon laskemisesta (mitä

	asioita tulee ottaa huomioon ennakoarvoa laskettaessa), jotta vältetään siltä, että suoramankintana tehty osto lopulta ylittää hankintalain kynnysarvon ja se olisi tullut kilpailuttaa. 3.3.2 Suositellaan, että Uudenmaan liitossa määritetään toimintamenettely, jossa hankintatarve tulee ajantasaisesti viestittyä hallinnon hankinta-tukihenkilöstölle, jotta tämä voi arvioida onko suoramankinnalle hankintalain mukaiset perustelut ja onko ne kirjattu riittävän täsmällisesti. 3.3.3 Suositellaan, että hankintapäätökseen lisätään määrämuotoinen kirjaus siitä, että hankintapäätös on läpikäyty hankintatukihenkilöstön toimesta.
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Tässä asiantuntijapalveluhankinnassa ollut kyse henkilösidonnan asiantuntijapalvelun tuottamisesta Kiinassa. Kiina-yhteistyö osana Uudenmaan liiton kansainvälistä yhteistyötä on ollut maakuntajohtajan vastuulla. Maakuntajohtaja on vastannut siitä, miten Kiinassa tapahtuva paikallinen toiminto ja yhteyksien ylläpitäminen järjestetään. Ensimmäistä kyseisistä hankintapäätöksistä tehtäessä perusteluja olivat mm. useilta eri tahoilta, kuten Oulun kaupungilta ja Suomen valtion edustajilta Shanghaissa, saadut suositukset kyseisestä palvelun tuottajasta. Perusteluja ei kuitenkaan kirjattu hankintasäädösten edellyttämällä tavalla tähän eikä sitä seuranneisiin päätöksiin. Selvityksessä tehty havainto asiantuntijapalveluhankintojen kumuloitumisesta ajalla 1.7.2019-30.6.2021 kansallisen kynnysarvon ylittäväksi pitää paikkansa. Viimeisintä päätöstä asiantuntijapalvelun ostosta elokuussa 2020 tehtäessä Kiinassa asiantuntijapalvelua tuottavaa henkilöä ei oltu valmiita vielä palkkaamaan työsuhteeseen Uudenmaan liittoon. Elokuusta 2021 lähtien kyseinen henkilö on palkattu osa-aikaiseksi työntekijäksi liittoon nimenomaan siitä syystä, että Kiina-yhteistyön on katsottu vaativan erinomaista kohdemaan ja kohdealueen tuntemusta eikä uusi asiantuntijapalveluhankinta ollut enää mahdollinen samalta toimijalta.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	3.3.1 Ennakoidun arvon laskemiseen hankintoja suunniteltaessa on viime vuosina kiinnitetty jo enemmän huomiota. Hankintayksikkö seuraa tietyiltä paljon käytetyiltä konsulteilta tehtävien ostojen yhteissummia aktiivisesti ja kynnysarvojen lähestyessä uudet hankinnat on kilpailutettu. Tarkistetaan hankintaohjeistuksen kohta tätä koskien ja selvennetään tekstiä. 3.3.2 Tarkistetaan hankintaohjeistuksen kohta tätä koskien ja selvennetään tekstiä. Hankintoihin liittyvä yhteistyö vastuualueiden ja hallinnon hankintatukihenkilöstön välillä on tällä hetkellä hyvällä tasolla. Hankintatarpeet tulee ajoissa hankintatukihenkilöstön tietoon ja tarjouspyynnöt laaditaan hyvässä yhteistyössä. Hankintayksikkö haluaa kiinnittää huomion siihen, että tarkastuksessa löydetyt hankinnat, joihin toimenpidesuositukset perustuvat, ovat usean vuoden takaa. Liiton toimintatapoja hankintamenettelyyn liittyen on tarkennettu vuosien varrella aktiivisesti. 3.3.3 Nykyisen toimintatavan mukaan kaikki hankintapäätökset käyvät hankintatukihenkilön työpöydällä ennen kuin ne viedään vastuujohtajille lopullisesti allekirjoitettavaksi. Emme näe tarpeellisena lisätä suositeltua tietoa hankintapäätökseen, koska se toteutuu jo prosessissa.

	Uudenmaan liiton hankintaohje päivitetään suunnitelman mukaisesti syksyllä 2023. Jokaisessa hankinnassa toimivan ja ohjeiden mukaisen prosessin ohella pitää korostaa, että tärkeintä on hankinnan tavoite ja saavutettavissa oleva vaikuttavuus.

3.4 Suorahankinnat kynnysarvon alittavissa hankinnoissa	
Selvityksen johtopäätös	Uudenmaan liiton kynnysarvon alittavien hankintojen tekemisessä ei ole kaikkien edunvalvontaan, viestintään, markkinointiin sekä sidosryhmäyhteistyöhön kohdistuvien hankintojen kohdalla noudatettu maakuntajohtajan toimintatapaohjeistusta ja liiton suositusta siitä, että kilpailutetaan kaikki yli 10 000 euron hankinnat.
Selvityksen suositus	3.4.1 Suositellaan, että Uudenmaan liitossa tehostetaan viestiä kynnysarvon alittavien hankintojen kilpailuttamisesta ja suorahankintojen välttämisestä, tai perustelujen täsmällisestä kirjaamisesta, kun on perustellusti päädytty suorahankintaan. 3.4.2 Suositellaan, että Uudenmaan liitossa määritetään toimintamenettely, jossa hallinnon hankintatukihenkilöstö otetaan mukaan hankinnan suunnitteluun heti hankintatarpeen tullessa ajankohtaiseksi (ennaltaehkäisevä kontrolli suorahankintojen välttämiseksi).
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Toimintatavan mukaisesti suorahankintojen osalta toimitaan niin, että hankinnan valmisteluvaiheessa hankintatukihenkilö keskustelee vastuuvaikeiden kanssa ja kertoo, jos suunniteltu suorahankinta ylittää ohjeen mukaisen suorahankintarajan. Tämän jälkeen vastuuvaikeiden keskustelee toimivaltaisen viranhaltijan kanssa, joka lopullisesti päättää suorahankinnan suorittamisesta.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	3.4.1 Kynnysarvon alittavien hankintojen kilpailuttaminen versus suorahankinnat ovat liiton hankintatoimen kehittämislistalla. Pyrimme löytämään ohjeistuksen jolla toisaalta varmistetaan julkisten varojen oikea käyttö ja hankintalain periaatteiden noudattaminen mutta samalla tavoitellaan sitä, että pienhankintoja toteutetaan dynaamisesti ja innovatiivisesti sekä hankinnan tavoitetta ja kokonaisuutensa korostaen eikä niihin käytetä kohtuuttomasti liiton omaa eikä toisaalta potentiaalisten tarjoajien työaikaa. 3.4.2 Tarkistetaan hankintaohjeistuksen kohta tätä koskien ja selvennetään tekstiä. Hankintoihin liittyvä yhteistyö vastuualueiden ja hallinnon hankintatukihenkilöstön välillä on tällä hetkellä hyvällä tasolla. Hankintatarpeet tulevat ajoissa hankintatukihenkilöstön tietoon ja tarjouspyynnöt laaditaan hyvässä yhteistyössä. Hankintayksikkö haluaa kiinnittää huomion siihen, että tarkastuksessa löydetty hankinnat, joihin toimenpidesuosituksia perustuvat, ovat usean vuoden takaa. Liiton toimintatapoja hankintamenettelyyn liittyen on tarkennettu vuosien varrella aktiivisesti. Uudenmaan liiton hankintaohje päivitetään suunnitelman mukaisesti syksyllä 2023.

3.5 Sidosryhmäyhteistyöhön liittyvien ostojen perustelut	
Selvityksen johtopäätös	Mikäli hankintapäätöksissä on hankinnan arvon määrittäminen perusteltu käyttösunnitelman mukaisuudella, tulisi käyttösunnitelmista yksiselitteisesti näkyä hankintapäätöksen kohteena olevan palvelun budjetti tai hankintapäätökseen liittää käyttösunnitelman yksilöintitiedot, johon hankinta on käyttösunnitelman laadinnassa sisällytetty. Riskinä on, että hankintojen perustelemisessa ei ole

	noudatettu organisaation sisäisen valvonnan periaatteita, jos perustelua ei voida yksiselitteisesti todentaa.
Selvityksen suositus	Suosittelaa, että hankintapäätöksiin lisätään käyttösuunnitelman yksilöintitiedot, jotta hankinnan arvo ja toteuttaminen voidaan todentaa olevan käyttösuunnitelman mukainen. Suositellaan, että käyttösuunnitelmaan sisällytetään tilikohtainen selostus määrärahan tarpeesta.
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Vaikka toimintatavassa ei ole nähty tarkoituksenmukaisena kirjata tarkkoja käyttösuunnitelman tilikohtia kullekin hankintapäätökselle, on osana hankinnan valmisteluprosessia aina varmistettu hankinnan käyttösuunnitelman mukaisuus (hankinta on suunniteltu ja sille on varattu määräraha osana talousarviovalmistelua). Vastuualueet ja yksiköt esittävät määrärahatarpeet tarkempine selostuksineen tilikohtaisesti käyttösuunnitelmaan, josta muodostetaan lopullinen talousarvio. Talousarvion hyväksymisen jälkeen maakuntajohtaja vahvistaa käyttösuunnitelman päätöksellään. Käyttösuunnitelmassa liiton talousarvio esitetään tulospaikoille jaettuna.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	Lisätään hankintapäätökseen käyttösuunnitelman yksilöintitiedot. Käyttösuunnitelmassa on nykyisinkin jo osin selostettu määrärahan tarve. Varmistetaan selostusten kattavuus sekä määritellään toimintatavat, miten käyttösuunnitelmaa täsmennetään tarpeen ilmetessä ja/tai kun strategisten tavoitteiden saavuttamiseen ilmenee merkittäviä uusia mahdollisuuksia.

3.6 Hankintasopimusten laatiminen	
Selvityksen johtopäätös	Uudenmaan liiton kansallisen kynnysarvon alittavista hankinnoista laaditun maakuntajohtajan toimintatapaohjeen 9/2015 mukaan (Uudenmaan liitto 2015, päivitetty 16.2.2018) Uudenmaan liiton toimintatapana on, että myös kansallisen kynnysarvon alittavista hankinnoista tehdään aina kirjallinen sopimus. Tehty hankintapäätös ei suoraan velvoita hankintayksikköä hankintasopimuksen tekemiseen. Sitova hankinta syntyy vasta hankintasopimuksen allekirjoittamisen perusteella. Tarkastuksessa havaittiin kolme hankintapäätöstä, joista ei ollut tehty kirjallisia sopimuksia. FinCTrade Platformilta tilattu tutkimusraportti, arvoltaan 12 350 euroa (hankintapäätös §399/2018). Hyvinkään Tahko ry:n, Tahko Pesiksen ja Tahko Superpesis Oy:n kanssa ei ollut tehty sopimusta pesäpallolippujen ostamisesta edunvalvontatilaisuuksien järjestämiseksi (maakuntajohtajan hankintapäätökset §135/2020, §154/2021 ja §53/2022). Maakuntajohtajan toimintatapaohjeistusta ei ole yllä kuvattujen hankintojen osalta noudatettu, koska kirjallisia sopimuksia ei näissä tapauksissa ole laadittu.
Selvityksen suositus	Suosittelaa, että Uudenmaan liitossa säännöllisin väliajoin käydään läpi hankintapäätökset ja tarkistetaan, että niistä on myös kirjalliset sopimukset tehtynä (jälkikäteiskontrolli).
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Hankintoihin liittyvä yhteistyö vastuualueiden ja hallinnon hankintatukihenkilöstön välillä on tällä hetkellä hyvällä tasolla. Hankintatarpeet tulee ajoissa hankintatukihenkilöstön tietoon ja tarjouspyynnöt, hankintapäätökset ja hankintasopimukset laaditaan hyvässä yhteistyössä. Nykyisen toimintatavan mukaan kaikki

	hankintapäätökset käyvät hankintatukihenkilön työpöydällä ennen kuin ne viedään vastuujohtajille lopullisesti allekirjoitettavaksi, jonka jälkeen prosessin mukaisesti aletaan laatia hankintasopimusta. Liiton juristi tekee säännöllisesti pistokoeseurantaa, jolla varmistetaan että kirjalliset sopimukset on tehtynä asianmukaisesti. Selvityksessä havaitut puutteet hankintasopimuksissa ovat olleet yksittäisiä tapauksia. Tapahtumalippuhankinnoissa voidaan todeta, että erillisen hankintasopimuksen laatiminen ei olisi hankinnan luonteen vuoksi ollut tarkoituksenmukaisesta. Kansalliset kynnsarvot alittavissa hankinnoissa sopimus syntyy oikeustoimilain mukaan tilaajan ja tarjouksen tekijän välille välittömästi sen jälkeen, kun tarjouksen tekijä on saanut todisteellisesti tiedon tehdystä päätöksestä ja ottanut siitä selon. Hyvinkään Tahkon pesäpallo-otteluiden yhteydessä järjestettyjen sidosryhmätapaamisten hankinnoissa ei ole toimittu hallintolain vastaisesti. Tehdyt päätökset ovat lainvoimaisia. Kuitenkin koska maakuntajohtaja on tunnettu hyvinkääläinen pesäpallovaikuttaja, niin hänen isännöidessään liiton kyseisiä sidosryhmätilaisuuksia voi joillekin syntyä mielikuva hänen kaksoisroolistaan. Tällaisten mielikuvien välttämiseksi ja päätösten läpinäkyvyyden lisäämiseksi liiton prosesseja on tarpeen täsmentää siten, että mahdollisen kaksoisroolin ilmetessä kyseinen henkilö ei osallistu asiaa koskevien hankintapäätösten käsittelyyn liitossa.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	Todetaan, että selvityksen johtopäätökseen liittyvä prosessi on tällä hetkellä toimiva. Selvityksessä havaitut puutteet hankintasopimuksissa ovat olleet yksittäisiä tapauksia. Liiton ohjeisiin sisällytetään mahdollisten kaksoisroolien välttäminen. Liiton juristi tekee säännöllisesti pistokoeseurantaa, jolla varmistetaan että kirjalliset sopimukset on tehtynä asianmukaisesti.

3.7 Luottokortin käyttö ja siihen liittyvä ohjeistus	
Selvityksen johtopäätös	Koska Uudenmaan liitossa ei ole luottokorttien käyttöä kirjallisesti ohjeistettu, riskinä on, että luottokortin käytön sisäinen valvonta ei toteudu asiaankuuluvalla tavalla.
Selvityksen suositus	3.7.1 Suositellaan, että Uudenmaan liitossa laaditaan luottokorttien käytön ohjeistus. 3.7.2 Suositellaan, että käteisnostot perustellaan ostoreskontrajärjestelmään, jotta rahan käytön jäljitettävyysetju on näkyvillä yhdessä paikassa yksiselitteisesti.
Uudenmaan liiton toimintatapa selvitysajanjaksolla	Uudenmaan liitossa ei ole ollut luottokorttien käytön kirjallista ohjetta. Luottokorttilaskun tarkastajan on tullut laskuntarkastusvaiheessa liittää kortilla tehdyistä ostoista kuitit ostolaskujärjestelmään. Luottokorttilaskun hyväksyjänä on kunkin kortinhaltijan esihenkilö.
Johdon toimenpidesuunnitelma ja aikataulu	3.7.1 Hallintosääntöön lisätään maininta, että luottokorttien käytöstä laaditaan erillinen ohje. Huomioidaan vireillä olevassa hallintosäännön päivityksessä. Luottokorttien käyttöohje vahvistetaan toukokuun 2023 aikana. 3.7.2 Sisällytetään asia luottokorttien käyttöohjeeseen. Käteisnostojen osalta viitataan M2-matkalaskujärjestelmän matkalaskuun, jossa tämä kyseinen käteisnosto on todennettavissa. Lisätään ostoreskontrajärjestelmässä tarkastajan lausunto, jossa käteisnoston perustelu viittaamalla kyseiseen matkaan.

	Luottokorttien käyttöohje vahvistetaan toukokuun 2023 aikana.
Edistymä	Maakuntajohtaja on päätöksellään 25.5.2023 hyväksynyt Uudenmaan liiton luottokortin käytön ohjeistuksen. Ohjeistus on saatettu kaikille luottokortin nykyisille haltijoille tiedoksi ja pyydetty heiltä sitoutumus uusien ohjeiden noudattamisesta. Hallintosääntö päivitetään syksyllä 2023.

Edunvalvontaa, viestintää ja markkinointia koskevat suositukset, hallitukselle tuotavat toiminnan periaatteet ja raamit, hankintojen ja sopimusten valmistelu

Selvityksen suosituksiin kuuluu mm. seuraava: ”Liitossa laaditaan vuosittainen edunvalvontasuunnitelma, joka sisältää edunvalvonnan tavoitteet, tapahtumat ja kohderyhmät. Edunvalvontasuunnitelman pohjalta määritellään viestintä- ja markkinointitoimenpiteet sekä resurssointi. Pitkän aikavälin tavoitteena tulisi olla nelivuotisen edunvalvontastrategian laatiminen kunkin eduskuntakauden nivelvaiheessa ja sen hyväksyminen ja päivittäminen maakuntahallituksessa EU-ohjelmakaudet tarvittaessa huomioiden.”

Tämän ja sitä täydentävien muiden suositusten täytäntöönpanon osana hallitukselle pitää valmistella raami siitä, mitä liiton käytäntöjä koskevia periaatteita ja toimintaraameja käsitellään hallituksen kunkin toimintakauden aikana. Käsittelyn vaikuttavuuden pitäisi olla ainakin pääosin 3-vaiheinen, jossa valmistelu esittelee tuotoksensa eli 1) kunkin toimintamuodon nykytilan ja kokemukset liiton toiminnassa, 2) ehdotuksen täsmennetyistä periaatteista ja tulevan toiminnan raameista, 3) hallituksen päätöksen jälkeisinä vuosina laaditaan hallitukselle sopivaksi katsottavin välein tiiviit kirjalliset selvitykset toimenpiteistä ja niiden vaikuttavuudesta.

Selvityksestä ilmenevän perusteella liiton tulee täsmentää viestinnän, markkinoinnin ja edunvalvonnan vaikuttavuustavoitteita, määritellä aiempaa tarkemmin pääkohderyhmät ja kanavat sekä maakuntajohtajan, liiton johtoryhmän muiden jäsenten ja muun henkilökunnan tehtävät ja velvollisuudet näiden yhteyksien ja kanavien hoidossa siten, että liiton toiminnasta syntyy riittävän hyvin Uudenmaan kattava tasapuolinen kuva. Tämän saavuttaminen pitää tapahtua liiton taloudellisten resurssien sallimissa rajoissa ja korostaen sitä, että Uudenmaan kehittäminen valtuuston päätösten mukaisiin tavoitteisiin onnistuu vain kun liitto motivoi ja luo edellytyksiä uusmaalaisille toimijoille, siis liiton toimiston ulkopuolisille henkilöille, toimia asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Jokaisen hankinnan, sopimuksen tai muun kuluun johtavan toimenpiteen valmistelu tapahtuu yhden tai useamman liiton henkilökuntaan kuuluvan toimesta ja vasta hyväksyvän allekirjoituksen tekee maakuntajohtaja tai muu nimenkirjoitusoikeutettu. Valmistelua koskevien prosessien kehittämiseen pitää kiinnittää huomiota siten, että prosessin läpinäkyvyys on selkeä ja oikeellisuuskysymykset varmistetaan aina valmistelun osana.

Vuoden 2022 toimintakertomus ja tilinpäätös

Maakuntahallitus on hyväksynyt vuoden 2022 toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 27.3.2023 § 31, jättänyt sen tilintarkastajan tarkastettavaksi ja saattanut sen tarkastuslautakunnan käsiteltäväksi. Tarkastuslautakunta on kokouksessaan 31.5.2023 päättänyt pyytää maakuntahallitusta vielä käsittelemään erilliselvityksen liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista

ennen tarkastuslautakunnan seuraavaa kokousta. Tarkastuslautakunta kokoontuu seuraavan kerran 9.6.2023 ja käsittelee tuolloin tilikauden 1.1.2022 – 31.12.2022 tilintarkastuskertomuksen ja arviointikertomuksen, jotka tuodaan maakuntavaltuuston kokoukseen 13.6.2023.

Asian tausta

Uudenmaan liiton hallintosäännön 2. §:n mukaan maakuntahallitus huolehtii sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä. Maakuntahallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta.

Hallintosäännön 6. §:n mukaan maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista.

Päätösesitys

Maakuntahallitus päättää

- **merkitä erillisselvityksen liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista tiedoksi,**
- **todeta, että maakuntahallitus on kuullut KPMG-selvityksen vastuuhenkilön Harri Leppiniemen vastauksen jäsenten esittämiin kysymyksiin ja käynyt keskustelun tarvittavista jatkotoimista,**
- **todeta, että selvitys on ollut hyödyllinen monella tavalla ja on osoittanut hallitukselle ja liiton toimistolle**
 - **että prosessit ovat pääosin hyvässä kunnossa, mutta että hallintoon ja varainkäyttöön kohdistuvien prosessien kirjallisia ohjeita on syytä kehittää ja tuoda ne hallitukselle tiedoksi ja päätöksenteon tehtäväjaon mukaisilta osin päätettäväksi,**
 - **että jotta hallitus voi keskittyä sille kuuluvaan strategiseen johtamiseen, valtuuston määrittelemien tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavaan vaikuttamiseen ja riskien hallintaan, niin hallitukselle tulee valmistella valtuustokausittain ja eräiltä osin vuosittain tilannekatsaukset ja raamisuunnitelmat sidosryhmäyhteistyön tavoitteista ja muodoista, viestinnästä ja edunvalvonnasta,**
 - **että selvityksessä ei ole ilmennyt sellaista uutta, joka osoittaisi liiton toiminnassa vuosina 2017-2022 olleen väärinkäytöksiä tai muuta toimintaa, joka olisi aiheuttanut liitolle haittaa, vaikka prosesseissa onkin eräiltä osin ollut puutteellisuuksia hankintojen perusteluissa ja toimivaltuuksien noudattamisessa,**
- **edellyttää, että korjaustoimet toteutetaan kunkin aiheen vaatimalla perusteellisuudella ja aikataululla siten, että kaikki vastuujohtajat toimeenpanevat selostusosassa kuvatut toimenpiteet ja että tämän lisäksi hallitus käsittelee tarvittavia prosessien kehitystoimia ja ohjeita liitossa tehtävän valmistelun perusteella vaiheittain syyskauden 2023 kuluessa,**
- **todeta, että liiton viestinnän periaatteet on hyväksytty maakuntahallituksessa 2.2.2015. Selvityksen mukaan viestinnän periaatteita on viimeksi päivitetty joulukuussa 2022. Näitä ei kuitenkaan ole tuotu hallituksen käsiteltäväksi, vaikka liiton hallintosääntö määrittelee, että maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista sekä hyväksyy viestinnän ja tiedottamisen periaatteet. Periaatteet tulee**

valmistella hallituksen käsiteltäväksi syksyn 2023 toimintakauden alussa siten, että mm. viestinnän, markkinoinnin ja edunvalvonnan pääkohderyhmien ja kanavien tarkempi suunnittelu ja määrittely tapahtuu hallituksen linjausten perusteella

- **tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.**

Asian käsittely:

Asiasta käydyn keskustelun aikana asia päätettiin yksimielisesti siirtää 8.6.2023 klo 7.30 Teams:in välityksellä pidettävään jatkokokoukseen.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti siirtää asian jatkokokoukseen 8.6.2023 klo 7.30 Teamsin välityksellä.

Lisätiedot

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Markku Markkula

Maakuntahallitus 08.06.2023 § 69

Maakuntahallitus päätti 5.6.2023 § 65 yksimielisesti, että asian käsittely siirretään jatkokokoukseen, joka on 8.6.2023 klo 7.30 Teams:in välityksellä.

Uudenmaan liiton hallintosäännön 112 §:n mukaan jos kaikkia kokouskutsussa mainittuja asioita ei saada kokouksessa käsiteltyä, käsittelemättä jääneet asiat voidaan siirtää jatkokokoukseen, johon ei tarvitse antaa eri kutsua.

Asian käsittely:

Ennen asian käsittelyn aloittamista puheenjohtaja Markku Markkula jääväsi itsensä ja poistui kokouksesta. Esteellisyyden perustelu: Hallintolaki § 28 1 mom. 7. kohta (yleislausekejäävi). Maakuntahallituksen 1. varapuheenjohtaja siirtyi johtamaan kokousta ja muutti pohjaesityksen seuraavaan muotoon:

”Maakuntahallitus päättää

1. merkitä erillisselvityksen liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista tiedoksi,
2. todeta, että maakuntahallitus on kuullut KPMG-selvityksen vastuuhenkilön Harri Leppiniemen vastauksen jäsenten esittämiin kysymyksiin ja käynyt keskustelun tarvittavista jatkotoimista,
3. todeta, että selvityksestä puuttuu esteellisyyden arviointi sekä hankintojen tarkoituksenmukaisuuden arviointi, mitkä kuitenkin olisi hallituksessa käydyn keskustelun perusteella ollut syytä tehdä,
4. todeta, että selvitys on ollut hyödyllinen monella tavalla ja on osoittanut hallitukselle ja liiton toimistolle

- liiton johtamisessa on eräiltä osin toimittu harkitsemattomasti ja huolimattomasti, eikä hankintalakia ja liiton ohjeita ole kaikissa tapauksissa noudatettu. Täten hallitus johtopäätöksensä edellyttää toiminnan tervehdyttämistä sekä maakuntajohtajalta ja kaikilta johtotason henkilöiltä eettisesti korkeatasoisia johtamiskäytäntöjä siten, että kaikki luottamus liiton toimintaan palautuu,
- kynnysarvon ylittäviä asiantuntijapalveluita on KPMG:n selvityksen mukaan ostettu suora hankintana hankintalain vastaisesti tai ilman hankintalain mukaisia perusteluja sekä kynnysarvon alittavien hankintojen osalta on rikottu eräiltä osin maakuntajohtajan toimintatapaohjeistusta, ja sidosryhmäyhteistyöhön liittyvien ostojen perusteluissa ei ole kaikilta osin noudatettu organisaation sisäisen valvonnan periaatteita,
- hallintoon ja varainkäyttöön kohdistuvien prosessien kirjallisia ohjeita on syytä kehittää ja tuoda ne hallitukselle tiedoksi ja päätöksenteon tehtäväjaon mukaisilta osin päätettäväksi, jotta voidaan varmistaa hankintojen läpinäkyvyys ja sisäisen valvonnan toimivuus,
- hallitukselle tulee valmistella valtuustokausittain ja eräiltä osin vuosittain tilannekatsaukset ja raamisuunnitelmat sidosryhmäyhteistyön tavoitteista ja muodoista, viestinnästä ja edunvalvonnasta. Täten hallitus voi keskittyä sille kuuluvaan strategiseen johtamiseen, valtuuston määrittelemien tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavaan vaikuttamiseen ja riskien hallintaan,
- KPMG:n selvityksessä toiminnassa vuosina 2017-2022 on tullut esille epäily kilpailuttamatta jääneistä sekä jäävinä tehdyistä hankinnoista. Asian selvittämiseksi hallitus päättää tehdä poliisille esitutkintapyynnön maakuntajohtajan osuutta koskien.

5. liitossa on käynnistetty uuden maakuntajohtajan valintaprosessi, jonka aikataulua nopeutetaan niin paljon kuin mahdollista. Tästä hallitus tekee päätöksiä 12.6. ja 19.6.2023.,

6. edellyttää, että korjaustoimet toteutetaan siten, että kaikki vastuujohtajat toteuttavat selostusosassa kuvatut toimenpiteet. Hallitus käsittelee tarvittavia prosessien kehitystoimia ja ohjeita liitossa tehtävän valmistelun perusteella vaiheittain syyskauden 2023 kuluessa, jotta nämä voidaan kokonaisuutena vahvistaa ja saada kattavasti käyttöön uuden maakuntajohtajan johdolla,

7. todeta, että liiton viestinnän periaatteet on hyväksytty maakuntahallituksessa 2.2.2015. Selvityksen mukaan viestinnän periaatteita on viimeksi päivitetty joulukuussa 2022. Näitä ei kuitenkaan ole tuotu hallituksen käsiteltäväksi, vaikka liiton hallintosääntö määrittelee, että maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista sekä hyväksyy viestinnän ja tiedottamisen periaatteet. Periaatteet tulee valmistella hallituksen käsiteltäväksi 2023 siten, että mm. viestinnän, markkinoinnin ja edunvalvonnan pääkohderyhmien ja kanavien tarkempi suunnittelu ja määrittely tapahtuu hallituksen linjausten perusteella,

8. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.”

Muutettu pohjaehdotus hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi päätettiin yksimielisesti liittää pöytäkirjan liitteeksi hallintojohtajan vastaus jäsen Reetta Hyvärisen kokouksessa 5.6.2023 esittämään kysymykseen.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

1. merkitä erillisselvityksen liiton markkinoinnista, viestinnästä, edunvalvonnasta ja edustamisesta sekä näitä koskevista hankinnoista tiedoksi,
2. todeta, että maakuntahallitus on kuullut KPMG-selvityksen vastuuhenkilön Harri Leppiniemen vastauksen jäsenten esittämiin kysymyksiin ja käynyt keskustelun tarvittavista jatkotoimista,
3. todeta, että selvityksestä puuttuu esteellisyyden arviointi sekä hankintojen tarkoituksenmukaisuuden arviointi, mitkä kuitenkin olisi hallituksessa käydyn keskustelun perusteella ollut syytä tehdä,
4. todeta, että selvitys on ollut hyödyllinen monella tavalla ja on osoittanut hallitukselle ja liiton toimistolle
 - liiton johtamisessa on eräiltä osin toimittu harkitsemattomasti ja huolimattomasti, eikä hankintalakeja ja liiton ohjeita ole kaikissa tapauksissa noudatettu. Täten hallitus johtopäätöksensä edellyttää toiminnan tervehtymistä sekä maakuntajohtajalta ja kaikilta johtotason henkilöiltä eettisesti korkeatasoisia johtamiskäytäntöjä siten, että kaikki luottamus liiton toimintaan palautuu,
 - kynnysarvon ylittäviä asiantuntijapalveluita on KPMG:n selvityksen mukaan ostettu suoraan hankintana hankintalain vastaisesti tai ilman hankintalain mukaisia perusteluja sekä kynnysarvon alittavien hankintojen osalta on rikottu eräiltä osin maakuntajohtajan toimintatapaohjeistusta, ja sidosryhmäyhteistyöhön liittyvien ostojen perusteluissa ei ole kaikilta osin noudatettu organisaation sisäisen valvonnan periaatteita,
 - hallintoon ja varainkäyttöön kohdistuvien prosessien kirjallisia ohjeita on syytä kehittää ja tuoda ne hallitukselle tiedoksi ja päätöksenteon tehtäväjaon mukaisilta osin päätettäväksi, jotta voidaan varmistaa hankintojen läpinäkyvyys ja sisäisen valvonnan toimivuus,
 - hallitukselle tulee valmistella valtuustokausittain ja eräiltä osin vuosittain tilannekatsaukset ja raamisuunnitelmat sidosryhmäyhteistyön tavoitteista ja muodoista, viestinnästä ja edunvalvonnasta. Täten hallitus voi keskittyä sille kuuluvaan strategiseen johtamiseen, valtuuston määrittelemien tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavaan vaikuttamiseen ja riskien hallintaan,
 - KPMG:n selvityksessä toiminnassa vuosina 2017-2022 on tullut esille epäily kilpailuttamatta jääneistä sekä jäävinä tehdyistä hankinnoista. Asian selvittämiseksi hallitus päättää tehdä poliisille esitutkintapyynnön maakuntajohtajan osuutta koskien.
5. liitossa on käynnistetty uuden maakuntajohtajan valintaprosessi, jonka aikataulua nopeutetaan niin paljon kuin mahdollista. Tästä hallitus tekee päätöksiä 12.6. ja 19.6.2023.,
6. edellyttää, että korjaustoimet toteutetaan siten, että kaikki vastuujohtajat toteuttavat selostusosassa kuvatut toimenpiteet. Hallitus käsittelee tarvittavia prosessien kehystoimia ja ohjeita liitossa tehtävän valmistelun perusteella vaiheittain syyskauden 2023 kuluessa, jotta nämä voidaan kokonaisuutena vahvistaa ja saada kattavasti käyttöön uuden maakuntajohtajan johdolla,

7. todeta, että liiton viestinnän periaatteet on hyväksytty maakuntahallituksessa 2.2.2015. Selvityksen mukaan viestinnän periaatteita on viimeksi päivitetty joulukuussa 2022. Näitä ei kuitenkaan ole tuotu hallituksen käsiteltäväksi, vaikka liiton hallintosääntö määrittelee, että maakuntahallitus johtaa kuntayhtymän viestintää ja tiedottamista sekä hyväksyy viestinnän ja tiedottamisen periaatteet. Periaatteet tulee valmistella hallituksen käsiteltäväksi 2023 siten, että mm. viestinnän, markkinoinnin ja edunvalvonnan pääkohderyhmien ja kanavien tarkempi suunnittelu ja määrittely tapahtuu hallituksen linjausten perusteella,

8. tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Maakuntahallitus 28.08.2023 § 115

Tiivistelmä

KPMG:n erillisselvitykseen pohjautuen hallitus päätöksissään 5.6. ja 8.6.2023 (§ 66 ja § 69) linjasi mihin toimenpiteisiin toimivan johdon on ryhdyttävä esille tulleiden ongelmien korjaamiseksi. Johtoryhmä on jakanut valmisteluvastuut koskien kunkin ongelman ratkaisemista. Osa näistä toimista koskee hallinnollisia määräyksiä ja käytäntöjä. Maakuntajohtajan tehtävää hoitava Juha Eskelinen antaa suullisen selvityksen siitä mihin toimenpiteisiin asian suhteen on ryhdytty. Asia tulee hallituksen käsittelyyn syyskuun 18. päivän kokouksessa.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi asiaa koskevan suullisen selvityksen ja päättää palata asiaan kokouksessaan 18.9.2023.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 135 11/02.08.01.00/2023

Tiivistelmä

Esityslistan oheismateriaalina on tehtyjen ja suunniteltujen jatkotoimenpiteiden tilannekatsaus.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- merkitä tiedoksi asiaa koskevan tilannekatsauksen.
- että asiaan palataan marraskuun kokouksessa.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **merkitä tiedoksi asiaa koskevan tilannekatsauksen.**
- **että asiaan palataan marraskuun kokouksessa.**

Esittelijä:

va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen

Oheismateriaali

MHS 8.6.2023 § 69 Toimenpanon status

Maakuntahallitus

§ 136

18.09.2023

Kuntaliiton yhteistyösopimuksen hyväksyminen

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 136
666/00.04.03/2021

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa solmittavan toistaiseksi voimassa olevan palvelusopimuksen hyväksymistä. Kuntaliitto tukee maakuntien liittojen keskinäistä yhteistyötä sekä tarjoaa maakuntien liitoille sopimuksessa mainittuja palveluita sekä edunvalvontayhteistyötä. Kuntaliiton vuosittainen palvelumaksu on tasasuuruinen kaikille maakunnan liitoille.

Selostus

Maakunnan liittojen ja Suomen Kuntaliitto ry:n välisen palvelusopimuksen uudistamisesta on neuvoteltu maakuntajohtajien puheenjohtajan ja Kuntaliiton varatoimitusjohtajan johdolla. Asiaa on käsitelty maakuntajohtajien kokouksissa sekä maakuntahallitusten puheenjohtajien kokouksessa.

Palvelusopimus koskee Kuntaliiton maakuntien liitoille palvelumaksua vastaan tarjoamia palveluja ja yhteistyötä. Sopimuksen avulla Kuntaliitto tukee kumppanuusmallilla maakuntien liittojen keskinäistä yhteistyötä sekä tarjoaa maakuntien liitoille sopimuksessa mainittuja palveluita sekä edunvalvontayhteistyötä. Uudistetun palvelusopimuksen sisältö pysyy pääosin ennallaan: sopimus on sisällöltään tavoitteellinen ja kuvaa niitä asioita, joita sopimusosapuolet yhdessä toteuttavat.

Uudessa palvelusopimuksessa siirrytään aiemmin maakunnan koon mukaan porrastetuista palvelumaksuista tasasuuriin maksuosuuksiin. Vuoden 2024 alusta alkaen Kuntaliiton vuosittainen palvelumaksu kaikille maakunnille on 12.000 euroa. Uusi sopimus on palvelujen osalta hieman aiempaa suppeampi ja siihen sisältyy laskutusperiaatteet tarvittaessa käytettäville lisäpalveluille.

Uuden palvelusopimuksen hyväksymistä maakunnan liitoissa toivotaan syyskuun 2023 loppuun mennessä. Kuntaliiton hallitus on osaltaan 24.8.2023 hyväksynyt sopimuksen. Uusi sopimus tulee allekirjoituksen jälkeen voimaan 1.1.2024 ja on voimassa toistaiseksi.

Sopimus on tämän pykälän liitteenä.

Asian tausta

Uudenmaan liitto irtisanoi 19.8.2022 vuonna 2020 solmitun maakunnan liittojen ja Suomen Kuntaliiton palvelusopimuksen päättymään 31.12.2023, koska sopimus oli Uudenmaan näkökulmasta epäedullinen. Palvelusopimuksen irtisanomisen keskeisenä syynä oli se, että neuvotteluissa maakunnan liittojen ja Kuntaliiton välillä maakunnan liitot eivät olleet päässeet yhteisymmärrykseen maksuosuuksista. Tämä käynnisti neuvottelut palvelusopimuksen uudistamisesta.

Uudenmaan liiton hallintosäännön 16.2 § kohdan 2. nojalla maakuntahallitus tekee sopimukset liiton puolesta.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää yllä selostusosassa mainituin perusteluin

- hyväksyä Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa tehtävän sopimuksen
- valtuuttaa maakuntajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen

Päätös:

Maakuntahallitus päätti yllä selostusosassa mainituin perusteluin

- **hyväksyä Suomen Kuntaliitto ry:n kanssa tehtävän sopimuksen**
- **valtuuttaa maakuntajohtajan allekirjoittamaan sopimuksen.**

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Liitteet

Liite 1 Liittojen palvelusopimus 2024 hyväksyttäväksi, MHS 18.9.2023

Maakuntahallitus

§ 137

18.09.2023

Lausunto Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotuksesta

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 137
590/06.02.00/2021

Tiivistelmä

Loviisan kaupunki pyytää lausuntoa Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavaehdotuksesta. Kaavan tavoitteena on ohjata Loviisanlahden länsirannan rakentamista, asumista ja virkistystä sekä kaavoittamattomien alueiden suunnittelua, sekä tukea mm. Valkon sataman ja alueen yritystoiminnan kehittämistä.

Pääperiaatteiltaan kaavaratkaisu on maakuntakaavan mukainen. Kaavaehdotuksessa on myös osin otettu huomioon maakuntahallituksen kaavaluonnoksista valmisteluvaiheessa 2021 antama lausuntopalaute. Kaavassa on kuitenkin vielä tarkistamista vaativia kohtia mm. kauppaan ja virkistys- ja suojelualueisiin liittyen.

Lausunnossa todetaan mm. että

- maakuntakaavan **kaupan** määrää ja laatua koskevan ohjauksen tulee välittyä osayleiskaavaan.
- Tavistholmeniin osoitettu matkailupalveluiden alue (RM) kattaa huomattavan osuuden maakuntakaavan **virkistysalueesta**. Uudenmaan liitto toteaa, että kaavaehdotuksen mukainen käyttötarkoitus ja siihen liittyvä rakentaminen todennäköisesti heikentäisi alueen yleisiä virkistyskäyttöedellytyksiä eikä kaavaratkaisu näin olisi maakuntakaavan tavoitteiden mukainen. RM-alueen rajausta tulee tarkistaa, ja rajauksen ja kaavaratkaisun perustelut on tarpeellista lisätä kaavaselostukseen. Yleinen virkistyskäyttö ja sen kehittämisedellytykset tulee turvata.
- **sataman** kaavamääräyksen mukaan merkintä mahdollistaa vaarallisten kemikaalien säilyttämisen ja käsittelyn. Kaavaselostuksessa on syytä kuvata, millaisia vaikutuksia toiminto voi aiheuttaa ja miten ko. toiminnan aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin ja riskeihin on varauduttu kaavaratkaisussa.
- kaavaehdotuksesta on jätetty pois tunnistettuja, arvokkaita **luontokohteita**, jotka vielä valmisteluvaiheessa oli kaavaluonnoksessa osoitettu luo-3 ja luo-4 merkinnöillä. Uudenmaan liitto kiinnittää huomiota siihen, että kaavan muuttamisen perusteet puuttuvat tältä osin selostuksesta. Ehdotuksessa tehty ratkaisu luo-alueiden poistamisesta ei liiton näkemyksen mukaan tue luonnonarvojen turvaamista.

Uudenmaan liitto edellyttää lausunnossaan esiinnostettujen näkökulmien ja muutostarpeiden huomioon ottamista ennen kaavan hyväksymistä. Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää antaa ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Asian vireilletulo

Loviisan kaupunki on 11.7.2023 pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavan ehdotuksesta. Lausunto pyydetään antamaan 8.9.2023 mennessä. Uudenmaan liitto on saanut lausunnolle lisäaikaa 18.9.2023 asti.

Asian tausta

Maakuntakaava on ohjeena muutettaessa tai laadittaessa yleiskaavaa (MRL 32§). Valkon osayleiskaava on tullut vireille vuonna 2009. Kaavatyö on nyt ehdotusvaiheessa.

Osayleiskaavaehdotuksen selostuksen mukaan kaavan keskeisenä tavoitteena on ohjata Loviisanlahden länsirannan rakentamista sekä kaavoittamattomien alueiden suunnittelua.

Voimassa olevat maakuntakaavat

Lainvoimaisessa Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa osayleiskaavan alueelle on osoitettu seuraavat maakuntakaavamerkinnot:

- Taajamatoimintojen kehittämisvyöhyke
- Seudullisesti merkittävä tie
- Yhdysrata
- Satama
- Laivaväylä
- Virkistysalue
- Virkistyskäytön kohdealue
- Pohjavesialue
- Kulttuuriympäristön tai maiseman vaalimisen kannalta tärkeä alue
- Loviisan ydinvoimalaitoksen suojevyöhyke

Lisäksi aluetta koskevat kaavan yleiset suunnittelumääräykset. Yleiset suunnittelumääräykset edellyttävät mm:

- Alue- ja yhdyskuntarakennetta tulee kehittää olemassa olevaan rakenteeseen tukeutuen.
- Uudet asuin- ja työpaikka-alueet tulee suunnitella niin, että ne täyttävät kestävän ympäristön kriteerit: alueiden sijainnin alue- ja yhdyskuntarakenteessa sekä rakentamisen määrän ja tehokkuuden tulee olla sellaista, että monipuolisille toiminnoille, lähipalveluille ja joukkoliikenneyhteyksille sekä lyhyille asiointimatkoille kävellen ja pyöräillen syntyy edellytykset.
- Maakuntakaavassa osoitettujen keskusten, palvelukeskittymien ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella tapahtuvan asuin- ja työpaikkarakentamisen tulee ensisijaisesti sijoittua olemassa olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen.
- Jätteiden lajitteluun, käsittelyyn ja siirtovarastointiin tarkoitettuja kiertotalousalueita ei tule sijoittaa asutuksen tai muun ympäristöhaitoille herkän toiminnon läheisyyteen. Tarvittavat suojaetäisyydet, ympäristöhaittojen ehkäiseminen sekä liikenteen vaikutukset tulee selvittää yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
- Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon suuronnettomuusvaaraa aiheuttavat laitokset ja varastot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava näitä koskeva ajantasainen tieto turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukesilta ja pyydettävä pelastusviranomaisen lausunto.

Lisäksi alueella on voimassa 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu.

Asian aiemmat käsittelyt Uudenmaan liitossa

Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaava oli valmisteluvaiheessa nähtävillä ja lausunnoilla kesällä 2021 ja Uudenmaan maakuntahallitus antoi siitä lausunnon elokuussa 2021. Valmisteluvaiheessa nähtävillä oli kaksi luonnosvaihtoehtoa. Lausunnon keskeisimmät huomiot liittyivät seuraaviin teemoihin/kohteisiin:

- Molemmat kaavaluonnosvaihtoehdot turvaavat Valkon sataman toiminta- ja kehittämisedellytykset ja liikenneyhteydet ja taajamatoimintojen kehittämisessä tukeudutaan pitkälti olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen
- Alueen maakunnallisia kulttuuriympäristöarvoja on otettu huomioon eri merkinnöin.
- Maakunnallisten intressien ja reunaehtojen huomioon ottamista on kuitenkin tietyiltä osin vaikea arvioida, sillä kaavamääräykset ovat vielä puutteelliset. Esimerkiksi alueelle sijoittuvan kaupan määrää ja laatua tulee ohjata maakuntakaavan asettamisessa puitteissa.
- Tiettyjen yksittäisten osayleiskaavaratkaisujen, kuten maakuntakaavan virkistysalueelle osoitetun uuden asumisen alueen voidaan katsoa olevan maakuntakaavan ratkaisuiden ja/tai tavoitteiden kanssa ristiriidassa.
- Myös luonnonympäristöön ja maakunnallisiin luontoarvioihin liittyen on tunnistettu täydennystarpeita.

Lausunnossa todettiin, että kaavaehdotusvaiheessa tulee osayleiskaavan suhdetta maakuntakaavaan tutkia ja kuvata tarkemmin.

Valkon ja sen lähialueiden osayleiskaavan ehdotus

Valkon osayleiskaava-alue sijaitsee Loviisanlahden länsirannalla, Haravankylän, Köpbackan ja Valkon alueilla sekä niihin rajautuvassa saaristossa. Suunnittelualueen koko on noin 25 neliökilometriä. Osayleiskaava on tullut vireille kaupunginvaltuuston päätöksellä 16.9.2009 ja mm. kaava-alueen rajausta on sittemmin supistettu. Vuonna 2018 laadittiin uusi OAS ja kaksi vaihtoehtoista rakennemallia. Valmisteluvaiheessa oli nähtävillä ja lausunnoilla kaksi vaihtoehtoista kaavaluonnosta.

Osayleiskaava-aineiston mukaan tavoitteena on laatia oikeusvaikutteinen osayleiskaava, joka ohjaa asemakaavoitettujen ja asemakaavoitettavien alueiden ulkopuolella suoraan rakentamista. Asemakaavoitetuilla alueilla osayleiskaava noudattaa pääosin asemakaavojen mukaista maankäyttöä.

Kaavalla muun muassa tuetaan Valkon sataman ja koko suunnittelualueen yritystoiminnan monipuolista kehittämistä. Maankäyttöä, virkistyskäyttömahdollisuuksia, matkailua ja asumista kehitetään mm. Valkolammen, Fantsnäsin ja Tavisholmenin alueilla. Lisäksi osoitetaan omarantaisia lomarakennuspaikkoja, kehitetään kevyenliikenteen yhteyksiä Valkon ja Loviisan keskustan välillä sekä turvataan kuntoradan säilyminen ja frisbeegolf-radan kehittäminen.

Ehdotus lausunnoksi

Yleistä

Kokonaisuutena katsottuna osayleiskaavaehdotus pitkälti toteuttaa voimassa olevan Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan periaatteita ja ratkaisuja. Osayleiskaavaratkaisu ottaa huomioon voimassa olevassa maakuntakaavassa osoitetut keskeiset maakunnalliset intressit, kuten sataman ja liikenneyhteydet (yhdystie, rata, laivaväylä) sekä olemassa olevaan yhdyskuntarakenteeseen tukeutumisen. Tietyiltä osin

osayleiskaavaehdotus on kuitenkin ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Nämä tuodaan lausunnossa tuonnempana esiin teemoittain.

Osayleiskaavan suhteesta maakuntakaavaan kaavaselostuksessa todetaan, että osayleiskaava ei ole ristiriidassa maakuntakaavan kanssa. Kuten myös osayleiskaavan valmisteluvaiheessa, tulkinta on edelleen nyt ehdotusvaiheessa liian yksioikoinen, koska tiettyjen teemojen, kuten virkistykseen osalta, kaavaehdotuksessa on ristiriitoja maakuntakaavan kanssa. Kaavaselostuksesta puuttuu myös kaavaratkaisun perusteluita, mistä syystä em. johtopäätöstä maakuntakaavan mukaisuudesta ei ole selkeästi avattu.

Kaavaehdotuksessa on osin otettu huomioon maakuntahallituksen kaavaluonnoksista vuonna 2021 antama lausuntopalaute. Suunnittelumääräyksiä ja vaikutusten arviointeja on täydennetty ja aluevarausten rajauksia tarkistettu mm. kylä-, asunto- ja teollisuusalueiden osalta. Maakuntakaavanäkökulmasta katsottuna osayleiskaavassa on kuitenkin vielä tarkistamista edellyttäviä kohtia mm. kaupan ohjaukseen sekä virkistys- ja suojelualueisiin liittyen.

Yhdyskuntarakenne, kauppa

Tämän osayleiskaavan osalta keskeisiä yhdyskuntarakenteeseen liittyviä maakunnallisia tavoitteita ovat tukeutuminen olevaan rakenteeseen, olevan yhdyskuntarakenteen tehostaminen ja sitä kautta palveluiden ja joukkoliikenteen edellytysten tukeminen, yhdyskuntarakenteen hajautumisen hillintä ja rakentamattomien alueiden vaaliminen.

Maakuntakaavan yleisissä suunnittelumääräyksissä todetaan mm. että "Olemassa olevia taajamia tulee kehittää niiden maankäyttöä täydentäen ja tehostaen ja niiden toiminnallista rakennetta monipuolistaen" ja että "Maakuntakaavassa osoitettujen keskusten, palvelukeskittymien ja taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeiden ulkopuolella tapahtuvan asuin- ja työpaikkarakentamisen tulee ensisijaisesti sijoittua olevan yhdyskuntarakenteen yhteyteen". Osayleiskaavaehdotuksessa osoitetut uudet **asumiseen tarkoitetut alueet** kytkeytyvät nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen. Uudenmaan liitto suosittelee kuitenkin eri kestävyysnäkökulmista johtuen ensisijaisesti täydentämään ja tiivistämään nykyisiä asuinalueita ja vasta toissijaisesti avaamaan kokonaan uusia alueita rakentamiselle.

Osayleiskaavaehdotuksessa on osoitettu uusi **teollisuusalue** Valkontien länsipuolelle. Kaavaselostuksessa ei ole kyseisen aluevarauksen kuvausta, perusteluita tai vaikutusten arviointia. Kaavaselostusta on täydennettävä tältä osin. Maakuntakaavan keskeisenä tavoitteena on olevan rakenteen tehostaminen ja olevaan rakenteeseen kytkeytyminen ennen kokonaan uusien alueiden käyttöön ottoa. Kuten asumisen, myös teollisten toimintojen osalta Uudenmaan liitto suosittelee ensisijaisesti tehostamaan nykyisiä teollisen toiminnan alueita ja vasta toissijaisesti avaamaan kokonaan uusia alueita teollisten toimintojen käyttöön.

Maakuntakaavalla ohjataan merkitykseltään seudullista **vähittäiskauppaa**. Suunnittelualueita koskevat Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen kauppa koskevat määräykset sekä kauppa koskeva yleinen suunnittelumääräys. Maakuntakaavan taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä alarajat seudullisesti merkittävälle vähittäiskaupan suuryksikölle ovat seuraavat:

Keskustahakuinen kauppa (päivittäistavaran kauppa ja muun erikoistavaran kauppa) 10 000 k-m², ja paljon tilaa vaativa erikoistavaran kauppa 10 000 k-m². Muilla alueilla on voimassa maakuntakaavan yleinen suunnittelumääräys, jonka mukaan "Merkitykseltään seudullisen vähittäiskaupan suuryksikön koon alaraja on 4000 k-m², ellei selvitysten perusteella muuta osoiteta ja ellei näissä suunnittelumääräyksissä muuta määrätä. Merkitykseltään seudullisella vähittäiskaupan suuryksiköllä tarkoitetaan myös useasta myymälästä koostuvaa vähittäiskaupan aluetta, joka on vaikutuksiltaan verrattavissa merkitykseltään seudulliseen vähittäiskaupan suuryksikköön."

Maakuntakaavan kaupan määrää ja laatua koskevan ohjauksen tulee välittyä osayleiskaavaan. Maakuntakaava mahdollistaa osayleiskaava-alueelle vain merkitykseltään paikallista vähittäiskauppaa. Osayleiskaavaehdotuksessa kaupan ohjausta ei kuitenkaan ole esitetty lainkaan.

Virkistys

Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa Tavistholmen on osoitettu virkistysalueeksi. Maakuntakaavan virkistysaluemerkinnällä on osoitettu alueet, jotka on tarkoitettu yleiseen virkistykseen ja ulkoiluun. Virkistysalueella on voimassa MRL:n 33 §:n rakentamisrajoitus. Alueelle voidaan rakentaa yleistä virkistyskäyttöä palvelevia rakennuksia ja rakenteita. Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava virkistyskäyttödelytysten säilyminen, alueen saavutettavuus, riittävä palveluvarustus sekä ympäristöarvot.

Osayleiskaavaehdotuksessa Tavistholmen on osoitettu retkeily- ja ulkoilualueena, luonnonsuojelualueena sekä matkailualueena. Lisäksi saarelle on osoitettu olemassa oleva lomarakennus, ulkoilureittejä sekä venesatama. Kaavaselostuksessa todetaan, että Tavistholmen on kaupunkilaisten erittäin aktiivisesti käyttämä retkeily- ja virkistysalue.

Maakuntakaavan tavoitteiden mukainen kaavaratkaisu edellyttää, että kaava tukee alueen yleistä virkistyskäyttöä tai sopeutuu siihen myös matkailualueen osalta.

Uudenmaan liitto kiinnittää huomiota osayleiskaavan matkailualuevarauksen (RM-alue) laajuuteen, rajautumiseen, korkeaan rakennusoikeuden määrään sekä suunnittelumääräyksiin. Osayleiskaavan RM-alue kattaa huomattavan osuuden maakuntakaavan virkistysalueesta ja se on myös merkittävästi suurempi kuin kaavan valmisteluvaiheessa (kaavaluonnosvaihtoehto 2). RM-alueen kaavamääräys sallii alueelle rakennusoikeutta enintään 8000 k-m². Kaavaselostuksesta ei käy ilmi millä perusteilla alue on rajattu ja millaista matkailutoimintaa alueelle on tavoitteena kehittää.

Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että osayleiskaava maakuntakaavan mukaisesti tukee Tavistholmenin alueella yleistä virkistyskäyttöä. Alueen tulisikin pääosin mahdollistaa yleinen virkistyskäyttö. Kaavaehdotuksen mukainen matkailupalvelujen alue ja kaavan mahdollistama mittava rakentaminen todennäköisesti heikentäisivät alueen yleisiä virkistyskäyttödelytyksiä. RM-alueen rajausta tulee tarkistaa, sen vaikutukset saaren yleiseen virkistyskäyttöön arvioida ja rajauksen ja kaavaratkaisun perustelut lisätä kaavaselostukseen. RM-aluevarausmerkinnän kaavamääräystä tulee muuttaa siten, että se edellyttää alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa

suunnittelussa ottamaan huomioon ja turvaamaan Tavistholmenin yleiset virkistyskäyttötarpeet ja niiden kehittämisedellytykset.

Kulttuuriympäristö

Osayleiskaava-aluetta koskee kaksi maakuntakaavassa osoitettua maakunnallisesti merkittävää kulttuuriympäristöä, kaava-alueen pohjoisosaan ulottuva Loviisanjoen ja -harjun kulttuurimaisema sekä Valkon satama ja ympäröivät asuinalueet -kokonaisuus.

Uudenmaan liitto totesi kaavaluonnoksista antamassaan lausunnossa, että kaavamääräyksiä on täydennettävä arvokkaita kulttuuriympäristöjä koskien. Kaavaehdotuksen merkintöihin ”arvokas kulttuuriympäristön kokonaisuus” sekä ”arvokas rakennetun ympäristön kokonaisuus” onkin lisätty kaavamääräykset, jotka edellyttävät alueiden kulttuurihistoriallisten arviojen huomioon ottamista. Kaava-alueen pohjoisosan viljelyaukeat on osoitettu maisemallisesti arvokkaiksi peltoalueiksi (MA), joiden määräyksessä todetaan, että niiden säilyminen avoimena ja viljely- tai laidunkäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää.

Liikenne

Osayleiskaavan alueella keskeiset voimassa olevat maakuntakaavamerkinnät liikenteen osalta ovat seututie, jona Valkontie on osoitettu, sekä Lahti-Loviisa-rata, joka on osoitettu yhdysratana. Valkon satama on osoitettu sataman kohdemerkinnällä. Liikenteen kannalta keskeisiä maakunnallisia tavoitteita ovat satamaliikenteen toiminnan turvaaminen Valkontien ja Lahti-Loviisa-radan kautta.

Kaavaehdotuksessa on osoitettu uusi laaja teollisuusalue Valkontien länsipuolelle ja sen liittyminen Valkontielle. Liikenteellisiä vaikutuksia on arvioitu hyvin suppeasti ilman erillistä liikenteellistä selvitystä. Osayleiskaavatyön yhteydessä tulee selvittää uuden maankäytön vaikutus seudullisen tieverkon toimivuuteen. Lisäksi kaava-aineistoissa tulee kuvata tarvittavat liikenneverkon kehitystoimenpiteet, mikäli toimivuuden turvaaminen sellaisia vaatii.

Osayleiskaavassa on osoitettu Valkontien mukaisesti uusi kävelyn ja pyöräilyn väylä. Väylä edistää maakuntakaavan tavoitteita parantaessaan kävelyn ja pyöräilyn turvallisuutta sekä satamaliikenteen toimivuutta.

Satamatoiminnot

Valkon satama on osoitettu Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavassa satamatoimintojen kohdemerkinnällä. Merkinnällä osoitetaan alueita vähintään maakunnallisesti merkittävää satamatoimintaa sekä siihen liittyvää muuta toimintaa varten. Kohdemerkinnällä osoitetun sataman sijainti ja laajuus on määriteltävä yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa siten, että alue muodostaa toiminnallisesti yhtenäisen kokonaisuuden ja alue on riittävä turvaamaan sataman toiminta- ja kehittämisedellytykset. Satama tulee suunnitella siten, että toiminnasta aiheutuvat melu- ja muut ympäristöhäiriöt ovat mahdollisimman vähäiset.

Satama-alue, johon on olemassa oleva ratayhteys, on perusteltua osoittaa osayleiskaavassa alueena, johon on mahdollista sijoittaa monipuolisesti erilaisia toimintoja. Yleiskaavan tavoitteissa todetaan, että yleiskaavalla tuetaan Valkon sataman ja koko suunnittelualueen yritystoiminnan monipuolista kehittämistä. Muiden sataman toimintojen ohella

yleiskaavassa tutkitaan mahdollisuuksia sijoittaa alueelle vaarallisia kemikaaleja varastoiva laitos.

Kohdassa 9.11 Valkon sataman kehittämisen vaikutukset ympäristöön on kuvattu lyhyesti satamatoiminnan aiheuttaman melun hallintaa. Sataman kaavamääräyksen mukaan merkintä mahdollistaa vaarallisten kemikaalien säilyttämisen ja käsittelyn. Tähän liittyen kaavaselostuksessa on syytä kuvata, millaisia vaikutuksia toiminto voi aiheuttaa ja miten ko. toiminnan aiheuttamiin ympäristövaikutuksiin ja riskeihin on varauduttu kaavaratkaisussa. Kaavaselostusta on täydennettävä tarvittavilta osin.

Luonnonympäristö

Kaavaluonnoksesta kaavaehdotukseen edettäessä on poistettu tunnistetut luonnon arvokohteet, jotka oli merkitty luonnosvaiheessa luo-3 ja luo-4 -merkinnöillä. Ehdotuksen kaavaselostuksessa nämä ovat kuitenkin edelleen mukana luonnoksen kaavamerkinnöillä mainittuna kartassa 4.14, mikä on harhaanjohtavaa. Uudenmaan liitto kiinnittää huomiota siihen, että kaavan muuttamisen perusteet puuttuvat tältä osin selostuksesta. Ehdotuksessa tehty ratkaisu luo-alueiden poistamisesta ei liiton näkemyksen mukaan tue luonnon arvojen turvaamista. Luonnon arvojen huomioon ottamiseen on aiempaa enemmän tarvetta, sillä ilmaston muuttuminen osaltaan heikentää lajiston mahdollisuuksia säilyä nykyisissä elinympäristöissään.

Yleiskaavan sisältövaatimukset (MRL 39§) edellyttävät mm. että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon yhdyskuntarakenteen ekologinen kestävyys ja luonnonarvojen vaaliminen. Maakuntakaavan yleismääräys edellyttää, että ”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja alueidenkäytössä on otettava huomioon alueiden arvokkaat ominaispiirteet ja turvattava luonnon, maiseman ja kulttuuriympäristön arvot. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on tarkistettava viranomaispäätösten, inventointien tai rekisterien ajantasainen tieto arvokkaista alueista, kohteista ja yhteyksistä mukaan lukien alueiden ja kohteiden tarkemmat rajaukset.” Uudenmaan liitto pitää riskinä luonnon arvojen turvaamisen kannalta sitä, että tunnistettuja luonnon arvokohteita ei enää kaavaehdotuksessa ole osoitettu kaavakartalla.

Lopuksi

Uudenmaan liitto edellyttää lausunnossaan esiinnostettujen näkökulmien ja muutostarpeiden huomioon ottamista ennen kaavan hyväksymistä.

Uudenmaan liitto pyytää, että kaavalausuntoa koskevat vastineet sekä kaavan hyväksymispäätös toimitetaan liitolle tiedoksi.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon
- tarkistaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- antaa edellä esitetyn ehdotuksen mukaisen lausunnon

- tarkastaa pöytäkirjan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi
Asiantuntijat Mariikka Manninen ja Tanja Lamminmäki

Täytäntöönpano:

Loviisan kaupunki

Maakuntahallitus	§ 105	28.08.2023
Maakuntahallitus	§ 138	18.09.2023

Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvitys

Maakuntahallitus 28.08.2023 § 105

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään päätettäväksi Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudellamaalla -projektin perustamista.

Ympäristöministeriö on myöntänyt Uudenmaan liitolle harkinnanvaraista valtionavustusta 70 000 euroa Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvityksen toteuttamiseen. Tavoitteena on tuottaa maakuntakaavatyöhön ja muuhun alueidenkäytön suunnitteluun ja kehittämiseen tietoa vihreän siirtymän hankkeiden maakunnallisista maankäyttötarpeista sekä hyvistä suunnittelukäytännöistä.

Selostus

Ympäristöministeriöllä oli keväällä 2023 avoinna kunnille ja maakuntien liitoille kohdennettu avustushaku, joka oli tarkoitettu vihreän siirtymän investointihankkeiden kaavoituksen, lupamenettelyiden ja niihin liittyvien selvitysten rahoittamiseen. Avustuksilla on tarkoitus edistää maakuntien liittojen ja kuntien riittäviin selvityksiin ja vuorovaikutukseen perustuvaa kaavoitusta ja lupamenettelyjä ja sitä kautta nopeuttaa vihreän siirtymän investointihankkeiden toteuttamista. Avustuksella edistetään vihreää siirtymää ja hallitusohjelman tavoitteita Suomen hiilineutraaliudesta vuonna 2035.

Uudenmaan liitto haki avustusta Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvitykseen. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan parhaalla tavalla huomioida vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeita maakuntakaavatyössä ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa sekä aluekehittämisessä.

Selvityksessä on kaksi osaa:

1. Selvittää vihreän siirtymän hankkeiden ylikunnallisia maankäyttötarpeita ja kartoittaa soveltuvia alueita maakuntatasolla
2. Uudellemaalle soveltuvien hyvien suunnittelukäytäntöjen ja esimerkkien löytäminen kansainvälisestä kontekstista ja muualta Suomesta

Ympäristöministeriö teki myönteisen avustuspäätöksen kesäkuussa 2023 liiton hakemuksen mukaisena.

Hankkeen hyväksyttävät kustannukset ovat enintään 100 000 euroa. Selvityksen toteutuneista kustannuksista korvataan enintään 70 000 euroa, mikä on 70 % hyväksyttävistä kustannuksista. Uudenmaan liitto osallistuu hankkeeseen 30 000 euron omarahoitusosuudella, joka muodostuu palkoista ja henkilöstösivukuluista. Projektin kesto on 1.9.2023-31.12.2024 (16 kk).

Projektin toteuttamiseen liittyvä selvitys on tarkoitus toteuttaa ostopalveluna ja myönnetty avustus tullaan käyttämään konsultin palkkioihin. Konsultin valintaprosessi toteutetaan kilpailutuksen kautta liiton hankintaohjeiden mukaisesti.

Asian tausta

Uudellamaalla on aloitettu voimassa olevien maakuntakaavojen tilannekuvan sekä täydennystarpeiden kartoitus. Maakuntakaavan ajantasaisuuden arvioinnin yhteydessä tarkastellaan myös maakuntakaavoissa osoitettujen merkintöjen ajantasaisuutta ja käyttökelpoisuutta vihreän siirtymän hankkeiden mahdollistamiseksi maakuntakaavalla. Vihreän siirtymän hankkeilla tarkoitetaan sellaisia hankkeita, jotka edistävät ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua ja perustuvat vähähiilisiin sekä kiertotaloutta ja luonnon monimuotoisuutta edistäviin ratkaisuihin.

Selvityksen kautta tulee arvioitavaksi se, onko aiemmin käytettyjä maakuntakaavamerkintöjä ja -määräyksiä tarpeellista päivittää, tai onko maakuntakaavaa päivitettävä muilta osin vastaamaan paremmin vihreän siirtymän hankkeiden tarpeita. Selvitys keskittyy ylikunnallista ohjausta ja maakuntakaavanratkaisuja edellyttäviin hankkeisiin.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää

- perustaa Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudellamaalla-projektin
- nimetä hankkeen vastuujohtajaksi aluesuunnittelun vastuualueen johtajan
- velvoittaa hankkeen noudattamaan Uudenmaan liiton voimassa olevaa projektiohjetta.

Asian käsittely:

Käsittelyn aikana esittelijä lisäsi pohjaehdotukseensa seuraavan virkkeen:

- että tarkempi projektisuunnitelma tuodaan hallituksen käsittelyyn 18.9. kokoukseen.

Muutoin pohjaehdotus pysyi muuttumattomana.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti

- **perustaa Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudellamaalla-projektin**
- **nimetä hankkeen vastuujohtajaksi aluesuunnittelun vastuualueen johtajan**
- **velvoittaa hankkeen noudattamaan Uudenmaan liiton voimassa olevaa projektiohjetta**
- **että tarkempi projektisuunnitelma tuodaan hallituksen käsittelyyn 18.9. kokoukseen.**

Esittelijä:

Maakuntajohtajan varahenkilö Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 138
399/00.01.03.00/2023

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään tiedoksi Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvityksen projektisuunnitelma.

Projektisuunnitelmassa esitetään selvityksen tavoitteet, aikataulu ja työvaiheet, resurssit, kustannukset sekä viestintä ja yhteistyö. Projektin kesto on 1.9.2023-31.12.2024 (16 kk).

Selostus

Uudenmaan liitto haki avustusta Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvitykseen. Ympäristöministeriö teki myönteisen avustuspäätöksen kesäkuussa 2023 liiton hakemuksen mukaisena.

Uudellamaalla on aloitettu voimassa olevien maakuntakaavojen tilannekuvan sekä täydennystarpeiden kartoitus, jota uusi selvitys palvelee. Avustuksen kohteena olevan selvityksen ensisijaisena tavoitteena on tuottaa tietoa, jonka avulla voisimme parhaalla tavalla huomioida vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeita maakuntakaavatyössä ja muussa alueidenkäytön suunnittelussa sekä aluekehittämisessä. Selvityksen kautta tulee arvioitavaksi myös se, onko aiemmin käytettyjä maakuntakaavamerkintöjä ja -määräyksiä tarpeellista päivittää, ja onko maakuntakaavaa päivitettävä myös muilta osin vastaamaan paremmin vihreän siirtymän hankkeiden tarpeisiin. Selvitys keskittyy ylikunnallista ohjausta ja maakuntakaavan ratkaisuja edellyttäviin hankkeisiin.

Vihreää siirtymää tukevien hankkeiden tunnistaminen, sijoittumisalueiden ennakointi ja huomioon ottaminen maakuntakaavassa on yksi keskeinen tapa varmistaa, että seudullisesti ja jopa valtakunnallisesti merkittävillä hankkeilla on alueidenkäytölliset toteuttamisedellytykset. Selvityksellä voidaan myös tukea alueemme kuntien kaavoitusta ja sitä kautta edesauttaa vihreän siirtymän hankkeiden mahdollisimman sujuvaa toteutumista Uudellemaalle.

Hanke tukee osaltaan Uusimaa-ohjelman kolmea kärkitavoitetta: hiilineutraaliuden edistämistä, TKI-tavoitetta ja työllisyystavoitetta helpottaen ja nopeuttaen mahdollisten investointien sijoittumista. Selvityksen kautta voidaan tuottaa tärkeää tietopohjaa myös uuden maakuntaohjelman päivitystyöhön. On tärkeää, että alueidenkäytön suunnittelu tukee maakuntaohjelmaan kirjattuja vihreän siirtymän, älykkään erikoistumisen sekä ympäristöviisaan maakunnan tavoitteita.

Selvitys laaditaan aluesuunnittelun ja aluekehittämisen vastuualueiden yhteistyönä. Selvityksen ensisijainen tavoite on maakunta- ja kuntakaavoitusta palvelevan tiedon tuottaminen. Aluesuunnittelussa ja aluekehittämisessä selvitystyöhön kiinnitetään maakunnan eri osien maankäytön asiantuntijoita eri sektoreilta, ilmasto- sekä TKI-asiantuntijoita

sekä aluesuunnittelun aluevastaavia. Aluesuunnittelussa on lisäksi tunnistettu sisäinen resurssi- ja osaamistarve liittyen vihreän, puhtaan siirtymän edistämiseen kaavoituksella ja aluesuunnittelulla, johon liittyen valmistellaan sekä lisäresurssien hankintaa että koulutusta.

Selvitystyötä seuraamaan ja sparraamaan **perustetaan** ulkopuolinen vihreän, puhtaan siirtymän yhteistyöryhmä, johon voidaan kutsua mm. alueen toimijoita ja kuntien edustajia maankäyttö-, energia- ja ympäristösektoreilta. Asiantuntijaryhmä voisi alustavasti sparrata myöhemmin myös muissa liiton vihreään, puhtaaseen siirtymään liittyvissä selvitystöissä, joita käynnistyy ensi ja seuraavana vuonna sekä maakuntakaavan että Uusimaa-ohjelman täydennyskierroksiin liittyen. Asiantuntijaryhmään voidaan maakunthallituksen harkinnan mukaan nimetä myös maakunthallituksen edustaja.

Avustus on tarkoitettu yksinomaan avustuksen hyväksymispäätöksessä yksilöityyn käyttötarkoitukseen ja hanke tulee toteuttaa avustushakemuksen mukaisesti. Ympäristöministeriö myönsi selvitykselle 70 000 euroa harkinnanvaraista valtionavustusta. Uudenmaan liiton omarahoitusosuus on 30 000 euroa. Kustannukset toteutuvat pääosin ensi vuoden aikana.

Selvitystyön etenemisestä voidaan pitää hallitukselle tilannekatsaus ensi keväänä ja lisäksi hallitukselle tuodaan tiedoksi selvityksen tulokset vuoden 2024 lopulla.

Asian tausta

Maakunthallitus päätti kokouksessaan 28.8.2023 perustaa Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -projektin. Samassa yhteydessä hallitus päätti, että tarkempi projektisuunnitelma tuodaan hallituksen käsittelyyn 18.9.2023.

Esittelijän päätösesitys:

Maakunthallitus päättää merkitä tiedoksi Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvityksen projektisuunnitelman.

Asian käsittely:

Asiasta käydyn keskustelun aikana esittelijä teki seuraavan korjauksen selostusosan 6. kappaleen ensimmäiseen lauseeseen: *perustettaneen*-sana muutetaan muotoon *perustetaan*. Korjattu sana on merkitty pöytäkirjaan lihavoinnilla.

Esittelijä teki myös seuraavan lisäyksen pohjaesitykseen: Seuraava selostus asiasta annetaan maakunthallitukselle tämän vuoden puolella. Muuten pohjaesitys pysyi muuttumattomana.

Päätös:

Maakunthallitus päätti

- **merkitä tiedoksi Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -selvityksen projektisuunnitelman.**
- **että seuraava selostus asiasta annetaan maakunthallitukselle tämän vuoden puolella.**

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi
Asiantuntijat Ilona Mansikka, Tanja Lamminmäki, Pia Tynys

Oheismateriaali

Projektisuunnitelma Vihreän siirtymän maankäyttötarpeet Uudellamaalla
Avustuspäätös, Vihreän siirtymän investointihankkeiden edistämiseksi
Avustushakemusasiakirjat, Vihreän siirtymän hankkeiden maankäyttötarpeet Uudellamaalla -
selvitys

Maakuntahallitus

§ 139

18.09.2023

EU-tasolle suunnattu Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strateginen konseptointi: Projektin tilannekatsaus

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 139
427/07.00.04.10/2023

Tiivistelmä

Spinverse Oy:ltä hankittava asiantuntijapalvelu täydentää Uudenmaan liiton aloittamaa työtä maakunnan TKI-toimijoiden yhteistyön tiivistämiseksi. Konsulttityön tuloksena saadaan EU-tasolle suunnattu Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strateginen konseptointi. Työn eri vaiheet, kuten haastattelujen, konsulttien oman työpanoksen, työpajojen ym. osien, tuotokset ja lähteet dokumentoidaan siten, että TKI-yhteisö voi niitä täysimääräisesti hyödyntää. Työn eteneminen tuodaan tiedoksi maakuntahallitukselle syys-, joulukuun ja maaliskuun kokouksissa.

Selostus

EU-tasolle suunnatun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin laatimistyö on käynnistynyt Spinverse Oy:n ja MDI Oy:n yhteistyönä.

Hallituksen ohjeistuksen mukaisesti työssä korostuu se, että toteutus mahdollisimman hyvin hyödyttää paitsi Uudenmaan liittoa niin koko Uudenmaan TKI-yhteisöä. Prosessin kuluessa syntyy EU-tasolle suunnattu Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strateginen konsepti. Tavoitteena on vahvistaa Uudenmaan maakunnan innovaatiotoimintaa niin, että olemme jatkossa EU:n innovatiivisin alue sekä nostaa merkittävästi alueemme toimijoiden saamaa Brysselissä päätettävää TKI-rahoitusta. Se myös tukee osaltaan työtä liiton kansallisen ja ennen kaikkea EU- ja kansainvälisen edunvalvonnan kehittämiseksi.

Hankinnan kaikki vaiheet, siis haastattelujen, konsulttien oman työpanoksen, työpajojen ym. osien, tuotokset ja lähteet dokumentoidaan siten, että TKI-yhteisö voi niitä täysimääräisesti hyödyntää. Koska Brysselistä Uudellemaalle hankittava EU-rahoitus tulee etenkin tutkimuksen puiteohjelmasta ja monista erityisohjelmista, niin hankinnan tuotoksissa on kaikissa vaiheissa oltava myös tätä tasoa edellyttävät ja tukevat kiteytykset teorioista, käytännöistä ja käsitteistä.

Osana tätä dokumentointia Spinverse Oy tulee kertomaan hallitukselle TKI-hankinnan käynnistymisestä sekä tarkentuneesta työsuunnitelmasta.

Asian tausta

Maakuntahallitus päätti 19.6.2023 kokouksessaan hankkia EU-tasolle suunnatun Uudenmaan TKI-toiminnan ja yhteistyön strategisen konseptoinnin laatimiseen liittyvän asiantuntijapalvelun tarjouskilpailuun kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen jättäneeltä Spinverse Oy:ltä

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi Spinverse Oy:n katsauksen työn aloittamisesta ja tulevista työvaiheista.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Juha Eskelinen
Asiantuntija Venla Virkamäki

Maakuntahallitus

§ 140

18.09.2023

Katsaus Uudenmaan liiton toiminnan painopisteisiin syyskaudella 2023

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 140
430/07.00.04.00.02/2023

Tiivistelmä

Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä tiedoksi katsauksen Uudenmaan liiton toiminnan painopisteiden toteuttamisen näkymistä syyskaudella 2023.

Selostus

Maakuntahallitus on pyytänyt tiivistä selostusta Uudenmaan liiton tärkeimmistä töistä syyskaudella 2023. Esityslistan oheismateriaalina on esitys, jossa on listattu aluekehittämisen ja aluesuunnittelun vastuualuiden toiminnan painopisteet sekä niiden alle suunnitellut toimenpiteet.

Esittelijän päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi katsauksen Uudenmaan liiton toiminnan painopisteiden toteuttamisen näkymistä syyskaudella 2023.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Esittelijä:

Va. maakuntajohtaja Juha Eskelinen

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Oheismateriaali

Katsaus Uudenmaan liiton toiminnan painopisteiden toteuttamisesta syyskaudella 2023

Maakuntahallitus

§ 141

18.09.2023

Johtajien antamat lausunnot

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 141

Selostus

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut lausunnot.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi johtajien antamat lausunnot.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Liitteet

- Liite 1 Lausunto Asemakaavamuutos 002576, 52 Veromies ja 53 Lentokenttä, Vantaan ratikka, Aviabulevardi ja Tietotie asemakaavaehdotuksesta
- Liite 2 Lausunto kaavasta L46 Lempolan työpaikka-alue, asemakaavan ja asemakaavan muutos, ehdotus
- Liite 3 Lausunto KR01 Vihti-Nummelan asemaseudun kaavarungon ehdotusvaiheesta
- Liite 4 Lausunto tuulivoimarakentamisen suunnitteluoppaan päivitysluonnoksesta
- Liite 5

Maakuntahallitus

§ 142

18.09.2023

Ilmoitusasioita

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 142
1019/00.01.01/2021

Selostus

Helsinki EU Officen toimintaohjeen päivitys

Helsinki EU Officen uuden johtajan Janne Leinon aloittaessa työnsä, on hänen kanssaan yhteistyössä käyty läpi ja tarvittavin osin päivitetty toimistoa koskeva toimintaohje. Toimintaohjeen on tarkoitus tukea toimiston arkityötä ja siinä mm. todetaan toimiston perustehtävä, toimiston hallinnointimalli sekä edunvalvonnan toimintamalli. Lisäksi toimintamalli sisältää mm. pelisäännöt toimiston käytöstä ja henkilöstöä ja henkilöstökäytänteitä koskevan luvun.

Toimintaohjeluonnoksen henkilöstöä koskeva luku on 12.9.2023 käsitelty liiton yhteistyötoimikunnassa henkilöstön edustajien kanssa. Ohjeluonnos on esityslistan oheismateriaalina.

Tarkoitus on arvioida Helsinki EU Officen toimintaa osana liiton EU-toiminnan ja muun kansainvälisen toiminnan tarkastelua sekä toiminnan tavoitteiden ja strategisten toimenpiteiden priorisointia loppuvuoden 2023 ja vuoden 2024 alun aikana. Näin myös uusi maakuntajohtaja osallistuu asiakokonaisuuden valmisteluun. Tämän tuloksena myös toimintatapaohje tuodaan maakuntahallituksen käsittelyyn.

Toimintaohje annetaan maakuntajohtajan toimintatapaohjeena (viranhaltijapäätös).

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokouksen ilmoitusasiat.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Oheismateriaali

Helsinki EU Officen toimintaohje 2023

Maakuntahallitus

§ 143

18.09.2023

Kokousaikataulu tiedoksi

Maakuntahallitus 18.09.2023 § 143
426/04.01.02/2023

Selostus

Seuraavat **maakuntahallituksen** kokoukset

- 23.10.2023 klo 8:45
- 20.11.2023 klo 8.30 (talousarvion käsittely, strateginen kokous)
- 11.12.2023 klo 8.30

23.10.2023 kokous pidetään aamupäivällä Lohjan kaupungintalolla ja maakuntahallitus jalkautuu sen jälkeen Lohjalle sekä Inkooseen. Ohjelma on esityslistan oheismateriaalina

Alustavat **maakuntahallituksen** kevään kokoukset

- 29.1.2024 klo 8:30
- 26.2.2024 klo 8:30
- 25.3.2024 klo 8:30 (tilinpäätöksen käsittely, strateginen kokous)
- 15.4.2024 klo 8:30
- 13.5.2024 klo 8:30
- 10.6.2024 klo 8:30

Seuraavat **maakuntavaltuuston** kokoukset

- 12.12.2023 klo 10.00

Seuraava **maakunnan yhteistyöryhmän** kokous

- 24.10.2023 klo 11.30

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi kokousaikataulun.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Inka Tikkanen

Oheismateriaali

Maakuntahallituksen kokousekskursio Länsi-Uudellemaalle 23.10.2023

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 126, § 127, § 128, § 129, § 131, § 135, § 137, § 138, § 139, § 140, § 141, § 142, § 143

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälä: § 130, § 132, § 133, § 134, § 136

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, josta voidaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite

Uudenmaan liitto
Maakuntahallitus
Esterinportti 2 B
00240 Helsinki

sähköposti: toimisto@uudenmaanliitto.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimus on jätettävä toimiston aukioloaikana, viimeistään klo 15.45 oikaisuvaatimusajan päättymispäivänä.

Päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisen asiointilain (laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa, 13/2003) 19 §:n mukaisesti, jos asianosainen on antanut suostumuksensa siihen, että päätös voidaan lähettää hänelle sähköisesti tiedoksi. Tällöin asianosaisen katsotaan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä sen lähettämisestä. Jos päätös annetaan asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Muun oikaisuvaatimukseen oikeutetun katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun päätös on asetettu nähtäville yleiseen tietoverkkoon (Kuntalaki 410/2015 140 §). Tarkastettu pöytäkirja asetetaan nähtäväksi kokousta seuraavan viikon torstaina osoitteessa www.uudenmaanliitto.fi > paatoksenteko

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten ja millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi

- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot